

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

**MOBİL FLÖRT UYGULAMALARININ ROMANTİK
İLİŞKİLERDE BAĞLILIK, İLİŞKİ DOYUMU VE PSİKOLOJİK
İYİ OLUŞ İLE İLİŞKİSİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Burcu YAYLA

**Psikoloji Ana Bilim Dalı
Psikoloji Programı**

ŞUBAT, 2023

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

MOBİL FLÖRT UYGULAMALARININ ROMANTİK
İLİŞKİLERDE BAĞLILIK, İLİŞKİ DOYUMU VE PSİKOLOJİK
İYİ OLUŞ İLE İLİŞKİSİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Burcu YAYLA
(Y2012.270013)

Psikoloji Ana Bilim Dalı
Psikoloji Programı

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi. Hakan İŞÖZEN

ŞUBAT, 2023

ONAY FORMU

ONUR SÖZÜ

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Mobil Flört Uygulamalarının Yakın İlişkilerde Bağlılık, İlişki Doyumu ve Psikolojik İyi Oluş ile İlişkisi” adlı çalışmanın, tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurulmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin Kaynakça ’da gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve onurumla beyan ederim (19.01.2023).

Burcu YAYLA

ÖNSÖZ

Desteklerini her zaman yanımda hissettiğim sevgili ailem ve canım arkadaşlarıma teşekkür ederim. Değerli tez danışmanım Dr. Öğretim Üyesi Hakan İşözen'e teşekkürlerimi sunarım.

Şubat,2023

Burcu YAYLA

MOBİL FLÖRT UYGULAMALARININ YAKIN İLİŞKİLERDE BAĞLILIK, İLİŞKİ DOYUMU VE PSİKOLOJİK İYİ OLUŞ İLE İLİŞKİSİ

ÖZET

Bu araştırmada, mobil flört uygulamaları ile “İlişkiye Bağlılık”, “İlişki Doyumu” ve “Psikolojik iyi oluş hali” değişkenleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırma modeli olarak ilişkiyel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma soruları, 18- 45 yaş arası anketi doldurabilecek bireylere uygulanmıştır. Araştırmanın verileri, İlişki İstikrarı Ölçeği (İİÖ), İlişki Doyumu Ölçeği (İDO) ve Psikolojik İyi Oluş Ölçeği (PIO) kullanılarak toplanmıştır. Elde edilen verilerin istatistiksel işlemleri SPSS (Statistical Package for the Social Science) v26 ve AMOS (Analysis of Moment Structure) programıyla gerçekleştirilmiştir. Verilerin analizi ve yorumlanması yapılmıştır. Araştırma sorularına cevap vermek için hangi istatistiksel tekniklerin kullanılacağına karar vermek amacı ile araştırmada bağımlı değişken olarak kullanılan “Psikolojik iyi oluş hali”, “İlişki Doyumu”, “İlişkiye Bağlılık” değişkenlerine ait elde edilen verilerin normal dağılım gösterip göstermediği incelenmiştir. Değişkenler arasındaki ilişkinin varlığını belirlemek amacı ile Pearson korelasyon ve Basit Doğrusal Regresyon hesaplama yöntemleri kullanılmıştır. Gruplar arası farkın varlığı ve anlamlılığı için de parametrik istatistiksel analiz yöntemlerinden iki bağımsız örneklemlili t-testi ve tek yönlü varyans analizi (One-Way ANOVA) kullanılmıştır. Araştırma analizleri sonunda elde edilen bulgular, p değeri 0.05 ve güven aralığı ise %95 temel alınarak değerlendirilmeler yapılmıştır.

Sonuç olarak mobil flört uygulamaları aracılığıyla başlayan ilişkilerin, ilişki bağıllığını negatif yönde yordadığı çıkmıştır. Tanışma değişkeni bağımsız değişken olarak kullanılmış ve katılımcıların ilişkiye bağıllık düzeylerini yordama amacı ile basit doğrusal regresyon analizi yapılmıştır. Romantik ilişkinin mobil flört uygulaması aracılığıyla başlamış olması, ilişkiye bağıllık düzeylerinde anlamlı şekilde azalmaya sebep olmuştur. Araştırmada mobil flört

uygulaması aracılığıyla başlayan ilişkinin, ilişki doyumunu negatif yönde yordadığı çıkmıştır. Tanışma değişkeni bağımsız değişken olarak kullanılmış ve katılımcıların ilişki doyum düzeylerini yordamak amacı ile basit doğrusal regresyon analizi yapılmıştır. Elde edilen analiz sonucuna göre regresyon modelinin anlamlı olduğu belirlenmiştir. Çıkan sonuca göre, bağımsız değişken olarak kullanılan tanışma değişkeni, bağımlı değişken olarak kullanılan ilişki doyumunu anlamlı bir şekilde yordamaktadır. Çıkan sonuçlardan biri de ilişki doyumunun, psikolojik iyi oluş haliyle pozitif yönde bir ilişkisi olduğudur. Psikolojik iyi oluş hali” ile “İlişki Doyumu” düzeyleri arasında istatistiksel olarak 0.05 manidarlık düzeyinde pozitif, doğru orantılı ve anlamlı bir ilişkinin olduğu belirlenmiştir. Araştırmada ilişkiye bağlılığın da psikolojik iyi oluş haliyle ilişkisi olduğu sonucu çıkmıştır. Hipotezi test etmek için Pearson Korelasyon hesaplama tekniği kullanılmış ve sonrasında araştırmaya katılan bireylerin “ilişkiye bağlılık” düzeyleri ile “psikolojik iyi oluş” düzeyleri arasında istatistiksel olarak 0.05 manidarlık düzeyinde pozitif, doğru orantılı ve anlamlı bir ilişkinin olduğu belirlenmiştir ($r = 0.466$; $p < 0.05$). Bireylerin ilişkiye bağlılık düzeyleri arttıkça, psikolojik iyi oluşlarında da anlamlı bir artış gerçekleşmektedir.

Anahtar Kelimeler: Mobil flört uygulamaları, ilişki doyumu, bağlılık, psikolojik iyi oluş

THE RELATIONSHIP OF MOBILE DATING APPLICATIONS ON COMMITMENT, RELATIONSHIP SATISFACTION AND PSYCHOLOGICAL WELL-BEING IN CLOSE RELATIONSHIPS

ABSTRACT

This study analyzes the relationship between the variables of "Psychological well-being", "Relationship Satisfaction" and "Relationship Commitment". The relational screening model has been used as the research model. The survey has been conducted of eligible individuals between the ages 18-45. The data of the study have been gathered via the Relationship Stability Scale, the Relationship Satisfaction Scale, and the Psychological Well-Being Scale. Statistical processing of the survey data were performed with SPSS (Statistical Package for the Social Science) v26 and AMOS (Analysis of Moment Structure). The data obtained have been analyzed and interpreted.

This study employs "Psychological well-being", "Relationship Satisfaction" and "Relationship Commitment" as dependent variables. To determine which statistical techniques should be used for the aim of acquiring answers to research questions, it is analyzed whether the data obtained from those variables showed a normal distribution or not.

To determine the existence of the relation among the variables Pearson correlation and Simple Linear Regression calculation methods have been adopted. Furthermore, to designate the existence and significance of the differences between the groups, two independent samples t-test and one-way analysis of variance (One-Way ANOVA) from parametric statistical analysis methods were employed. Evaluations were made based on the findings obtained at the end of the research analysis, the p value of 0.05 and the confidence interval of 95%.

In conclusion this study revealed that a relationship being started through mobile applications predicts relationship commitment negatively. Within the framework of this study, the dating variable has been taken as the independent

variable and to predict the participants level of commitment to the relationship, simple regression analysis has been performed. As a result, the fact that the romantic relationship started through the mobile dating application caused a significant decrease in the level of commitment to the relationship. Furthermore, relationship satisfaction is also being predicted negatively when started through a mobile dating application. The dating variable has been taken as the independent variable and to predict the relationship satisfaction levels of the participants simple linear regression analysis was performed. The results of the analysis revealed that the regression model has significance. The results demonstrate that the acquaintance variable used as the independent variable significantly predicted the relationship satisfaction used as the dependent variable.

Another outcome of this study is that relationship satisfaction has a positive relationship with psychological well-being. In the study, it was concluded that commitment to the relationship was also related to psychological well-being. As individuals' level of commitment to the relationship increases, there is a significant increase in their psychological well-being.

Keywords: Mobile dating applications, romantic relationship, relationship satisfaction, psychological well- being

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ONUR SÖZÜ	i
ÖNSÖZ.....	i
ÖZET.....	ii
ABSTRACT	iv
İÇİNDEKİLER	vi
KISALTMALAR LİSTESİ.....	ix
ÇİZELGELER LİSTESİ.....	x
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xi
I. GİRİŞ	1
A. Araştırmanın Konusu.....	1
B. Araştırmanın Amacı.....	2
C. Araştırmanın Önemi	4
D. Araştırmanın Problemi Alt Problemleri ve Hipotezleri.....	6
1. Araştırmanın Problemi.....	6
2. Alt Problemler.....	7
3. Hipotezler.....	7
E. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	7
F. Araştırmanın Sayıltıları	8
II. GENEL BİLGİLER.....	9
A. Mobil Flört Uygulamaları.....	9
1. Mobil Flört Uygulaması Kullanım Amaçları.....	11

2. Mobil Flört Uygulamalarının Çalışma Biçimi.....	12
3. Mobil Flört Uygulamaları ve Seçim Konusu.....	13
B. Romantik İlişkiler	15
C. Bağlanım.....	17
D. İlişki Doyumu	18
E. Psikolojik İyi Oluş	20
F. Mobil Flört Uygulamaları ve İlişki Doyumu.....	22
G. Mobil Flört Uygulamaları ve İlişki Bağlılığı.....	24
H. İlişki Doyumunun Psikolojik İyi Oluşa Etkisi.....	25
İ. İlişkiye Bağlanımın Psikolojik İyi Oluşa Etkisi	26
III. YÖNTEM.....	28
A. Araştırmanın Modeli.....	28
B. Evren ve Örneklem	28
C. Veri Toplama Araçları	29
1. Demografik Bilgi Formu.....	30
2. İlişki İstikrarı Ölçeği (İİÖ).....	30
3. İlişki Doyumu Ölçeği (İDO).....	31
4. Psikolojik İyi Oluş Ölçeği (PİO)	31
D. Veri Toplama Aşamaları.....	31
E. Verilerin Analizi	32
IV. BULGULAR VE DEĞERLENDİRME	33
A. Ölçme araçları ile ilgili betimsel istatistikler.....	33
B. Birinci Hipoteze Ait Bulgular ve Değerlendirme	34
C. İkinci Hipoteze Ait Bulgular ve Değerlendirme.....	36
D. Üçüncü Hipoteze Ait Bulgular ve Değerlendirme.....	37
E. Dördüncü Hipoteze Ait Bulgular ve Değerlendirme	38

F. Birinci Araştırma Alt Problemine Ait Bulgular ve Değerlendirme	39
G. İkinci Araştırma Alt Problemine Ait Bulgular ve Değerlendirme.....	39
H. Üçüncü Araştırma Alt Problemine Ait Bulgular ve Değerlendirme	40
İ. Dördüncü Araştırma Alt Problemine Ait Bulgular ve Değerlendirme	41
J. Beşinci Araştırma Problemine Ait Bulgular ve Değerlendirme	41
V. SONUÇ, TARTIşMA VE ÖNERİLER	43
A. Sonuç ve Tartışma	43
B. Öneriler	49
VI. KAYNAKÇA	50
EKLER.....	60
ÖZGEÇMİş.....	64

KISALTMALAR LİSTESİ

- İDÖ** : İlişki doyum ölçeği
İİÖ : İlişki İstikrarı Ölçeği
PIO : Psikolojik İyi Oluş Ölçeği

ÇİZELGELER LİSTESİ

Sayfa

Çizelge 1.	Katılımcıların demografik bilgilerine ilişkin betimsel istatistikler.....	29
Çizelge 2.	Bağımlı değişkenlere ait çarpıklık ve basıklık katsayıları	32
Çizelge 3.	Ölçme araçlarına ait betimsel istatistikler.....	33
Çizelge 4.	Tanışma değişkeninin ilişkiye bağlılık seviyesini yordamasına ilişkin bulgular	35
Çizelge 5.	Tanışma değişkeninin ilişki doyum seviyesini yordamasına ilişkin bulgular	36
Çizelge 6.	İlişki doyumunu ile psikolojik iyi olma hali arasındaki ilişkinin analizleri	38
Çizelge 7.	İlişki doyumunu ile bağlılık arasındaki ilişkinin analizleri	39
Çizelge 8.	Katılımcıların cinsiyetlerine göre, yaşadıkları ilişki doyumunu düzeyleri arasındaki farkın analiz sonuçları	39
Çizelge 9.	Katılımcıların cinsiyetlerine göre, ilişki bağlılık düzeyleri arasındaki farkın analiz sonuçları.....	40
Çizelge 10.	Katılımcıların mevcut beraberlik sürelerine göre ilişki doyumunu düzeyleri arasındaki farkın analiz sonuçları	40
Çizelge 11.	Katılımcıların mevcut beraberliklerinin sürelerine göre ilişki doyumunu düzeyleri arasındaki farkın analiz sonuçları	41
Çizelge 12.	Katılımcıların mevcut beraberliklerinin sürelerine göre ilişkiye bağlılık düzeyleri arasındaki farkın analiz sonuçları	42

ŞEKİLLER LİSTESİ

	<u>Sayfa</u>
Şekil 1. Tanışma ile bağlılık arasındaki ilişki	35
Şekil 2. Tanışma ile ilişki doyumu arasındaki ilişki.....	36
Şekil 3. Psikolojik iyi oluş ile ilişki doyumu arasındaki ilişki	38
Şekil 4. Bağlılık ile psikolojik iyi oluş arasındaki ilişki.....	38

I. GİRİŞ

A. Araştırmanın Konusu

Özellikle son yıllarda teknolojik gelişmeler sıçrama yapmış ve bu sıçrama insanların yaşamlarına da aynı oranda etkide bulunmuştur. Bu hızlı gelişimden cep telefonu mobil uygulamaları da etkilenmiştir. Bireyler telefonları aracılığıyla alışveriş yapabilmekte, sosyalleşebilmekte, hatta yakın ilişkiler kurmak için mobil flört uygulamaları kullanmaktadırlar. İnsanlar daha öncesinde çoğunlukla gittikleri yerlerden, sosyal çevrelerinden, okullarından hatta işyerlerinden potansiyel flört adaylarıyla tanışırken, son yıllarda mobil flört uygulamaları bu denkleme eklenmiş ve kullanımı da giderek artmıştır.

Mobil flört uygulamalarının kullanım sıklığı, 2020 yılında yaşanan koronavirüs salgınıyla birlikte daha da artmıştır (Shaw, 2020). Uygulamalarının kullanım sıklığı, iki yıllık bir zaman dilimi içerisinde dört kat artmış ve örneğin bu uygulamalardan en yaygın olan *Tinder*, *Datingranking* verilerine göre (erişim tarihi 11 Kasım 2022) şimdiye kadar 400 milyon kere indirilmiştir. Bu uygulamaları en çok modern kentlerde yaşayan bireyler kullanmaktadır ve özellikle modern kent yaşamının getirdiği yakın ilişkilerin kurulmasındaki belirsizlikler ve zorluklar, bu tip mobil flört uygulamalarına ilgiyi artırmış ve bireylerin yaşadığı flört deneyimine yeni bir boyut getirmiştir (Tapan, 2019).

Mobil flört uygulamalarının en popüler olanı *Tinder*'ın kurucularından Rad ve Mateen, bu uygulamayı çevrimiçi arkadaşlık sitelerinin yerini almak için kurduklarını belirtmişlerdir. Onlara göre bu uygulama, fiziksel olarak bir ilişki başlatmanın stresini azaltarak daha az zaman ve daha az duygusal yatırım gerektiren bir oyuna benzetilerek tasarlanmıştır. Tasarımın bir cep telefonu oyununa benzetilmiş olması, *Tinder*'ın görünümü bakımından da kişi profillerini bir iskambil destesine benzeterek kullanıcıların önüne çıkarmasıyla görülmektedir (Stampler, 2014). Uygulamaların artan popüleritesi, flört davranışına, romantik

ilişkilerdeki beklentilere ve arzulara da etki edeceğinden günümüzde oldukça önemli konulardan biri haline gelmiştir (Hobbs, Owen, Gerber, 2016).

2013 yılında 18- 24 yaş aralığındaki genç yetişkinlerin %5'i mobil flört uygulamalarını kullanırken, bu oran 2015 yılı verilerine göre %22'ye çıkmıştır. Ayrıca 2020 Mart ayında Tinder üç milyar kaydırma hareketi kaydetmiştir (Shaw, 2020). Bu sonuçlar da mobil flört uygulamalarının flört davranışı ve romantik ilişkiler üzerinde ne kadar etkisi olduğunu göstermektedir. Mobil flört uygulamaları, ilk çıktığı zamanların tersine, uzun süreli ilişki arayışları için de kullanılmaktadır ve sosyal olarak kabul edilebilir bir araç olarak görülmektedir (Smith, Anderson, 2016).

Mobil flört uygulamaları, bireyin uzun veya kısa süreli bir “partner” bulması konusunda ona oldukça fazla sayıda seçenek sağlamakta ve partner bulma hızında artışa sebep olmaktadır (Timmermans & Courtois, 2018). Yapılan çalışmalar, bu uygulamaların artışının yeni ilişki biçimleri yarattığını vurgulamaktadır.

Bu dijitalleşen çağda ortaya çıkan yeni ilişki biçimleri, “ilişki bağlılığı”, “ilişki doyumu” ve “psikolojik iyi oluş hali”ni de etkilemektedir. İnsan sosyal bir varlık olduğundan, kişisel refahının önemli bir ayağı da bireyin geliştirdiği yakın ilişkiler ve sosyal hayatıdır. Birey için kişilerarası bağlılığı istemek, yaşamı yönlendiren güçlerden biridir ve bireyin psikolojik iyi oluşu için gerekli bir durumdur (Demir, 2007). Romantik ilişkiler de bu kişilerarası ilişki biçimlerinin önemli bir türü olduğundan sıklıkla araştırılmaktadır.

Araştırma, romantik ilişkinin mobil flört uygulaması aracılığıyla başlamasının, ilişki doyumu, bağlılık ve psikolojik iyi oluş ile ilişkisini incelemektedir.

B. Araştırmanın Amacı

Mobil flört uygulamalarının kullanımı, son zamanlarda artmakta, bireyler partner bulmak için bu uygulamalara daha çok başvurmaktadır. Bu kullanımlar, kişilerin ilişkilerini yaşama alışkanlıklarında ve biçimlerinde birtakım değişiklikler yaratmıştır.

Günümüz dünyası, insanların sürekli meşgul oldukları hızlı bir dünyadır. Bireyler uzun saatleri çalışarak geçirmekte ve sosyalleşmeye az zaman ayırmaktadırlar. Flört uygulamaları, bireylere “zamansız bir zamanda” iletişim aracı sağlayarak bir kaydırma hareketiyle aşkı bulacaklarını vadetmektedir (Narin, 2018). Ancak mobil flört uygulamalarının romantik ilişkilere etkileri hakkında; özellikle Türkiye’de çok az sayıda araştırma mevcuttur ve romantik ilişkiler tüm insanların hayatlarında önemli bir yere sahip olduğu için bu tür değişimlerin ilişkilerde nelere sebep olduğu araştırılmaya ihtiyaç duyulan kavramlardandır.

Bu çalışmada, mobil flört uygulamalarının bireylerin romantik ilişki kurmasına dâhil edilmesinin flört deneyimine ne sağladığı, uygulamaların bireyler arasında nasıl bir yakınlaşma bağlamı yarattığı ve bu uygulama aracılığıyla romantik ilişkisi olan bireylerin ilişki bağlılığı, ilişki doyumlari ve psikolojik iyi oluşları araştırılmıştır.

Literatürde, bireylerin romantik bir ilişkinin içerisindeyken psikolojik iyi oluş halini inceleyen çalışmalar mevcuttur (Kiecolt-Glaser ve Newton, 2001). Ancak günümüzde teknolojinin gelişimi ve mobil flört uygulamalarının ortaya çıkışı yeni ilişki biçimlerini de ortaya çıkarmıştır. Bireyler arasında flört davranışının kültürel değişimine bakıldığında, ilişkilerdeki bağlılık düzeyinin, psikolojik iyi oluşa nasıl etki ettiğini incelemek, bu yeni ilişki türleri bakımından da önemlidir.

Literatüre bakıldığında, bireysel ve toplumsal iyilik için sosyal ilişkilerin önemi uzun süredir vurgulanmaktadır. Genel olarak psikolojik iyi oluşa en büyük katkı sağlayan, bireylerin yakın ilişkilerinin kalitesidir. Yapılan araştırmalarda, Tatmin edici yakın ilişkilere sahip insanların, hastalıklardan daha çabuk iyileştikleri, daha uzun yaşam beklentilerinin olduğu ve genel sağlık durumlarının daha iyi olduğu sonucu çıkmıştır (Kiecolt-Glaser ve Newton, 2001).

Ayrıca araştırmalar, yakın ve tatmin edici bir ilişkinin, psikolojik iyi oluş ve memnuniyetle güçlü bir ilişki içerisinde olduğunu vurgulamıştır. Bunu doğrular nitelikte olarak, yalnızlık ve sıkıntılı yakın ilişkiler de bireylerde depresyon, intihar düşüncesi ve kaygı dahil olmak üzere birçok soruna sebep olmaktadır (Diener ve Seligman, 2002).

Bu çalışma; mobil flört uygulamaları bağlamında, ilişki bağlılığı, ilişki doyumu ve psikolojik iyi oluş arasındaki ilişkiyi araştırmayı amaçlamaktadır. Romantik ilişki sürdüren bireylerin psikolojik iyi oluş halleriyle ilgili yapılan araştırmalar mevcuttur ancak mobil flört uygulamalarının ortaya çıkması genel anlamda flört biçimini etkilemiştir ve bu tür ilişkileri yaşayan bireylerin psikolojik iyi oluş halleriyle ilgili çok az şey bilinmektedir.

Rusbult (1980), ilişkilerde mevcut olan alternatiflerin sayısı arttıkça, bağlılığın zayıfladığını belirtmiştir. Bu sebeple, mobil flört uygulamalarının kullanımının artmasıyla birlikte, potansiyel flört adaylarının seçeneklerinin artacağından, çevrimiçi olarak uygun bir partner bulmanın rahatlığının, ilişkileri etkileyeceği düşünülmektedir.

Yapılan alan-yazın taramasında, özellikle Türkiye’de mobil flört uygulamalarının, romantik ilişkilere yansımaları konu alan çalışmaların sınırlılığı dikkat çekmiş ve konunun araştırılması gerekliliği duyulmuştur.

C. Araştırmanın Önemi

Bireylerin mutlu olabilmeleri için kendilerini bir yere ait hissetmeleri ve ait oldukları yerle etkileşim içerisinde olmaları önemlidir. Bu bir aile birliği de olabilir, büyük bir topluluk da olabilir. Bu etkileşim ve kurulan yakın bağlar devam ettikçe bireyler doyum hissetmektedirler (Hendrick, 2016). Yakın bağlar, bireylerin daha doyumlu olduklarından yaşamda daha mutlu hissetmelerine sebep olmaktadır. Myers (2000), bireylerin yakınlarına karşı güçlü bağlılık hissettiklerinde, düşük bağlılık hissettikleri zamana göre daha mutlu olduklarını belirtmiştir. Bu bağlar, romantik, aile bağları veya arkadaşlık bağları şeklinde de olabilmektedir. Evli bireyler, evlilikleri mutlu bir birlik olduğu sürece hem hiç evlenmemiş hem de boşanmış kişilerden daha mutlu olduklarını belirtmektedirler (Hendrick, 2016). Bireylerin kurduğu bağların bir çeşidi de kurulan romantik ilişkilere dir. Romantik ilişki içerisinde bulunan bireyin ilişkisinden aldığı doyum önemlidir. İlişki doyumu genellikle bireylerin kendi romantik ilişkileriyle ilgili bireysel duygularına vurgu yapmak için kullanılmaktadır (Hendrick ve Hendrick, 1995). İlişki doyumu, Fletcher, Simpson ve Thomas’a (2000) göre, altı ilişki niteliğinden yalnızca bir tanesidir. Bu altı bileşen, ilişkinin niteliğinin göstergeleridir ve tüm bu göstergeler ilişki niteliği olarak değerlendirilir. Bunlar,

aşk, tutku, bağlılık, yakınlık, güven ve ve ilişki doyumudur. İlişki doyumunu açıklayan birçok tanım mevcuttur ancak birçok insan için önemli olan, tanımlar veya modellerden çok, ilişki doyumunun faydası ve anlamıdır. İlişki doyumunun önemi, onun ilişkiye devam veya bitirme kararının üzerine olan etkisidir. Ancak sadece ilişki doyumunun düşük olması ilişkinin bitmesi için yeterli değildir. İlişkisel çıkarlar, bağlılığın da ilişki doyumuna kadar önemli olduğuna vurgu yapmaktadır (Rusbult, 1980). Dolayısıyla ilişkiyi sürdürme, ilişkiden doyum alma ve ilişkinin niteliği birçok etkenden etkilenmektedir.

Bireyin psikolojik iyi oluşu, sadece olumlu duygu deneyimlerini değil, aynı zamanda sosyal hayattaki, toplum içindeki işlev düzeylerini de kapsamaktadır. İyilik hali; kişinin duygusal, sosyal ve psikolojik iyi oluşu anlamına gelmektedir (Lamers, Westerhof, Bohlmeijer, Klooster ve Keyes, 2010). Psikolojik iyi oluş, bireyin yaşamında anlamlı amaçlar edinme, sosyal çevresiyle kaliteli ilişkiler kurma gibi özellikler taşıdığından yaşamı üzerinde büyük bir etkiye sahiptir. Daha yüksek iyilik haline sahip bireyler; daha üretken, daha iyi bir sosyal yaşama sahip ve daha yüksek başarı oranları sağlayan bireylerdir (Kirchhoff, 2021). Araştırma, bu konuda önem taşımaktadır.

Kişinin psikolojik iyi oluşunu etkileyen önemli faktörlerden biri de, romantik ilişkilerinden aldıkları doyumdur. Bireylerin ilişki doyumları, o ilişkide partnerlerin birbirine olan sevgisi, desteği ve birbirine sağladıkları arkadaşlıkla ilgilidir ve bunlar ne kadar yüksek olursa, ilişki doyumuna da o kadar yüksek olacaktır (Collins, Welsh, & Furman, 2009). İlişki doyumuna için bireylerin ilişkiye yatırım yapması, onu beslemesi gerekmektedir ancak önceki nesillerin aksine, günümüzün hızlı dünyasında bireyler yakın ilişkiler inşa ederken, sonsuz sayıda seçenekle karşı karşıya kalmaktadır. Bu etki romantik ilişkilere de yansımaktadır. Romantik ilişkilerin çok uzun sürmediğini düşünen bireyler, ilişkilerine gittikçe daha az bağlılık hissetmeye başlamışlardır (Hobbs, Owen, Gerber, 2016). İlişkiye bağlılığın az olması, ilişki doyumunu da etkilemektedir.

Hudson, Lucas ve Brent (2020) tarafından yapılan bir araştırmada, yüksek veya daha düşük ilişki doyumuna sahip olan çiftler, bekar bireylerle karşılaştırılmıştır. İlişki doyumuna yüksek olan kişilerin psikolojik iyi oluşları; ilişki doyumları daha düşük olan kişilerin psikolojik iyi oluş hallerine göre

yüksek bulunmuştur. Yani ilişki doyumu, psikolojik iyi oluşun önemli bir yordayıcısıdır.

Teknolojinin hızlı değişimi, bireylerin hayatlarının her alanını etkilediği gibi romantik ilişkilerini de etkilemektedir ve romantik ilişkiler insanların hayatlarına önemli bir yere sahiptir. Bireylerin romantik ilişki kurmasına aracılık eden mobil flört uygulamalarının da ilişki biçimlerine, seçimlerine, süresine etki edeceğinden hareketle bu konuda araştırma yapılmasına ihtiyaç duyulmuştur.

D. Araştırmanın Problemi Alt Problemleri ve Hipotezleri

1. Araştırmanın Problemi

Günümüzde değişen teknolojinin getirdiği flört etme biçimleri, giderek artan bir merak konusu olmuştur. Yapılan araştırmalar, mobil flört uygulamaları aracılığıyla kurulan romantik ilişkilerin, daha düşük bağlılık ve ilişki doyumu ile bağlantılı olduğunu göstermiştir (Gerlach, 2021). Bireylerin romantik ilişkisinden aldıkları düşük ilişki doyumu ise onların psikolojik iyi oluş halini olumsuz yönde etkilemektedir. Benzer şekilde, bu uygulamaları sıklıkla kullanmak, bireylerde kaygıya ve depresif belirtilere de sebep olabilmektedir (Dush ve Amato, 2010).

Psikolojik iyi oluşun önemli bir unsuru da bireylerin sosyal hayatı ve geliştirdiği yakın ilişkilerdir. Kişiler arası bağlılık, bireyleri yönlendiren önemli güçlerden biridir ve yakın ilişkilerdeki güçlü bağlılığın bireylerin ruh sağlığı ve dayanıklılığı gibi kişilik özelliklerine de etki ettiği bilinmektedir (Neria, Guttman- Steinmetz, Koenen, Levinovksy, Zakin ve Dekel, 2001).

Romantik olarak bağlanma da yakın ilişkilerin bir türüdür ve bu araştırmanın özellikle üzerinde durduğu ilişki biçimidir. İlişkiye bağlılık düzeyi, ilişki yatırımı ile ilgili olduğundan (Rusbult 1980), daha fazla alternatif olmasının, düşük bağlılık düzeylerine işaret edeceği beklenmektedir.

Bu çalışma, mobil flört uygulamasıyla kurulmuş romantik ilişkilerin içeriğini araştırırken aynı zamanda psikolojik iyi oluşa etkisini de incelemektedir. Buradan hareketle araştırma, aşağıdaki probleme yanıt aramaktadır: Mobil flört uygulamaları üzerinden kurulan romantik ilişkilerde bağlılık, ilişki doyumu ve psikolojik iyi oluş arasındaki ilişki çeşitli boyutlarıyla nasıldır? Buna bağlı olarak aşağıdaki alt problemler de incelenecektir.

2. Alt Problemler

1. Mobil flört uygulaması kullanan bireylerin cinsiyetlerine göre, yaşadıkları ilişki doyumu düzeyleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?
2. Mobil flört uygulaması kullanan bireylerin cinsiyetlerine göre, ilişkiye bağlılık düzeyleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?”
3. Mobil flört uygulaması kullanan bireylerin mevcut beraberliklerinin sürelerine göre “ilişki doyumu” arasında anlamlı bir fark var mıdır?
4. Mobil flört uygulaması kullanan bireylerin mevcut beraberliklerinin sürelerine göre “psikolojik iyi oluş” düzeyleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?
5. Mobil flört uygulaması kullanan bireylerin mevcut beraberliklerinin sürelerine göre “ilişkiye bağlılık” düzeyleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

3. Hipotezler

Araştırmada aşağıdaki hipotezler test edilmiştir. Aşağıda sıralanan hipotez cümleleri tartışma ve sonuç bölümünde incelenip sonuçlanmıştır.

Hipotez 1: Mobil flört uygulaması aracılığıyla başlayan ilişki, ilişki bağlılığını negatif yönde yordamaktadır.

Hipotez 2: Mobil flört uygulaması aracılığıyla başlayan ilişki, ilişki doyumunu negatif yönde yordamaktadır.

Hipotez 3: İlişki doyumun, psikolojik iyi oluş haliyle pozitif yönde bir ilişkisi vardır.

Hipotez 4: İlişkiye bağlılığın, psikolojik iyi oluş hali ile pozitif yönde bir ilişkisi vardır.

E. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma evrenini Türkiye’de yaşayan 18-45 yaş arasındaki bireyler oluşturmaktadır. Örneklemi ise mobil flört uygulaması aracılığıyla tanışmış ve romantik ilişkisi olan bireyler oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan bireylerin çoğunlukla İstanbul’da ikamet ediyor olması bu araştırmanın sınırlılıkları

arasında sayılabilir. Ayrıca araştırmaya çoğunlukla üniversite mezunu veya yüksek lisans ve üzeri bireylerin katılmış olması sınırlılık olarak değerlendirilebilir.

F. Araştırmanın Sayıtları

Araştırmada kullanılan veri toplama araçlarının, ölçölmek istenen değişkenleri güvenilir şekilde ölçtüğü varsayılmaktadır.

Katılımcıların sorulara verdiği yanıtların dürüst ve samimi olduğu varsayılmıştır. Araştırmanın anket uygulanan katılımcılarının evreni temsil ettiği varsayılmıştır.

II. GENEL BİLGİLER

A. Mobil Flört Uygulamaları

Mobil flört uygulamalarına giriş yapan bireyler, çeşitli fotoğraflarıyla birlikte kendisiyle ilgili yaş, boy, ilgi alanları, hobiler, cinsel yönelimi, cinsiyeti gibi çeşitli bilgileri ekleyerek bir profil oluşturmaktadır. Bu uygulamalar, telefonun konum bilgisini kullanmaktadır ve profil sahibine etrafındaki uygun adayları göstermektedir.

Uygulamaların ortaya çıkışı ve kullanımı, bireye istediği sayıda kişinin bilgisini getirmekte, erişimi kolaylaştırmakta ve sadece bir kaydırma hareketiyle kişiyi reddetmesi veya kabul etmesi sağlanmaktadır. Bireyler bu şekilde daha hızlı seçim yapmaya itilmektedir ve bu hızlı seçim yapma ve tüketme halinin bireylerin romantik ilişkisinde ve kendisinde ne gibi etkilere sebep olacağını anlamak, önemli bir nokta olarak yerini korumaktadır (Carpenter ve McEwan, 2016).

Literatüre bakıldığında; mobil flört uygulamalarının, çok sayıda değişkenle incelendiği görülmektedir. Mobil arkadaşlık uygulaması kullanımı ile öz saygı arasındaki bağlantıları inceleyen bir çalışmada, özellikle erkek Tinder kullanıcılarının, kullanıcı olmayanlara kıyasla önemli ölçüde daha düşük öz saygı bildirdiği, ancak kadınlarda, kullanıcı olan ve olmayanlar arasında önemli ölçüde bir fark olmadığı belirtilmiştir (Strubel ve Petrie, 2017). Öte yandan internet üzerinden cinsel doyum aramak, kaygı ve sıkıntıyı azaltmak, yalnızlık, depresyon gibi duyguları ifade etmek veya yakınlık ve uzaklığı ayarlayabilmek açısından işlevsel de olabilmektedir (Tüzer, 2011). Mobil flört uygulamalarının bireye psikolojik etkilerini araştıran çalışmalar yapılmıştır ancak çalışmaların sonuçları tutarlı değildir. Bazı araştırmalar mobil flört uygulamaları üzerinden tanışmanın strese sebep olduğunu belirmiş, diğerleri ise stresi azalttığı sonucuna varmışlardır. Bu tutarsızlığın sebebinin, incelenen flört uygulamalarının örnekleri ve türleri arasındaki farklılıklar olarak belirtilmektedir.

Mobil flört uygulamaları konusunda dezavantaj olarak görülen bazı özelliklerden biri de güvenlik endişesidir. Bireyler bu tür uygulamaları kullanırken, güvenlik konusunda kaygı yaşamakta ancak yine de bu uygulamayı kullanmaya devam etmektedir. Ayrıca mobil flört uygulaması kullanımı sonucunda kimlik hırsızlığı, gizlilik problemleri veya takip edilme (stalk) gibi tehlikelerle de karşılaşılma olasılığı vardır (Gibbs, Ellison ve Lai, 2011).

Mobil flört uygulamasına giriş yapan kişiler, kendini tanıtıcı sorulara yanıtlar vermektedirler ancak bu yanıtların doğruluğu karşılaştırılabilir değildir. Yapılan bir araştırma, bu sorulara yanıltıcı bilgiler vermeye eğilimli kişilerin varlığını ortaya koymuştur (Guadagno, Okdie ve Kruse 2012). Kullanıcılar, potansiyel flört adaylarıyla buluşabilmek ve bu buluşmayı garantilemek için yalan söyleme eğiliminde de olabilmektedirler. Araştırmada, yalan bilgi verme eğiliminin bulunduğu ortaya çıkmıştır ancak ileride uzun süreli bir ilişki gelişmesi umuduyla, yalan bilgi verme davranışı bir anlamda sınırlanmaktadır. Cinsiyetler üzerinden bakıldığında, fiziksel görünümleri veya kişilik özellikleri ile ilgili erkeklerin kadınlara göre biraz daha abartılmış bilgi verdikleri ortaya çıkan bilgiler arasındadır (Guadagno, Okdie ve Kruse 2012).

Mobil flört uygulaması ile ilgili Türkiye’de çok sayıda çalışma yapılmamış olsa da Zorbaz, Gençtanırım ve Kurt’un (2015) üniversite öğrencileri arasında yaptıkları bir araştırmada, gençlerin çok büyük bir kısmının sosyal medya üzerinden tanıştıkları kişilere güvenmekte zorlandıklarını ve tanıştıkları kişinin yalan bilgi verme olasılıklarının yüksek olduğunu düşündükleri belirtilmiştir.

Dünyada teknolojinin son yıllarda hızlanarak gelişmesi, kentleşmesinin yoğunlaşması, küreselleşme gibi faktörlerin insanı ve insanların yaşam biçimlerini değiştirmesi doğaldır (Töret, 2017). Türkiye’de, bu değişimlerin en çok hissedildiği ülkelerden biridir. Bireylerin yaşamlarının bir parçası olan flört ve flört etme biçimleri de kültürün en önemli yansımalarından biridir. Ancak mobil flört uygulamaları yeni sayılabilecek bir olgudur ve geleneksel biçimin dışındadır (Tapan, 2019). Kültürün değişmesiyle birlikte mobil flört uygulamaları özellikle kentlilerin yaşamına daha çok girer olmuştur. Birey hayatının hangi döneminde olursa olsun, yakın ilişkilerden özellikle romantik ilişkiler, onun her zaman ihtiyaç duyduğu bir kavramdır (Atak ve Taştan, 2012). Teknolojinin ilerlemesi veya kültürün değişmesiyle de bu ihtiyaç ortadan kalkmayacak ve

bireyin romantik ilişki kurma ihtiyacını karşılaması, içinde bulunduğu döneme göre değişerek devam edecektir. Yani eskiden sosyal mekanlarda veya arkadaş çevresinde bulunan çöpçatanlık kurumunun yerini, günümüzde mobil flört uygulamaları almıştır.

1. Mobil Flört Uygulaması Kullanım Amaçları

Bu tür platformlara giriş amacı; uzun süreli bir ilişki arayışı, cinsellik arayışı veya basit bir flört arayışı gibi çeşitli şekillerde ortaya çıkmakta ve bir romantik etkileşim ve eşleşme amacı taşımaktadır (Stoicescu, 2019). Flört uygulamalarını kullanmaktaki amaç, kişiden kişiye farklılık göstermektedir. Spira (2014), bazılarının bu uygulamaları uzun romantik ilişki potansiyelleri için kullandığını, bir kesimin de uygulamayı sadece kısa cinsel birliktelikler için kullandığını belirtmiştir. Bu uygulamalarda kişilerin, birbirleriyle uyumlu olacak partnerleri bulmaktan çok fiziksel görünüşlerine odaklandıkları da araştırmanın sonuçları arasındadır. Sumter, Vandenbosch ve Ligtenberg (2017), on sekiz- otuz yaş arası genç yetişkinlerle yaptıkları bir çalışmada, erkeklerin mobil flört uygulamasını kullanma motivasyonlarının gündelik seks olduğunu ve kadınların bu konuda oranının daha düşük olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca çalışmada en büyük motivasyon kaynağı olarak iletişim kolaylığı, aşk ve heyecan arama sıralanmıştır.

Uygulamayı kullanan bireylerle yaptığı araştırmada Hanvey (2010), buraya üye olan kişilerin bir çeşit arkadaşlık aradığını, bu uygulamalar aracılığıyla tanışmanın, yüz yüze tanışmaya göre daha az stres verici olduğunu ve ilk olarak tanışma ve mesajlaşma süreçleri yaşandığından, bunların başında reddedilme ihtimalinin daha düşük olduğundan bireylerin daha rahat iletişim kurduklarını belirtmiştir.

Mobil flört uygulamalarının sayısı giderek artmakta ve bu yolla da bireylere romantik partner bulma konusunda fazlaca fırsat sunulmaktadır. Uygulamalar, bireye partner bulmak için olanak sağlamaktadır ancak yine de bireylerin bekar olma eğilimleri daha yüksektir. Bu da uygulamaların çelişkileri arasındadır (Pronk, Jaap ve Denissen, 2020).

2. Mobil Flört Uygulamalarının Çalışma Biçimi

Kişi mobil flört uygulamasına giriş yaparken, kendisiyle ilgili genel bilgileri girmektedir. Fotoğraflarıyla birlikte yaşam tarzı, beğenileri, tercihleri gibi bilgileri ekleyerek uygulamaya kayıt olmaktadır. Uygulamalar konum bilgisiyle çalıştığı için kişi uygulamayı açtığında yakın çevresindeki uygun potansiyel flört adaylarını ekranda görmekte ve telefonda kaydırma hareketiyle karşındakilerle eşleşmektedir. Uygulamalar genel olarak birbirleriyle benzerdir. Mobil flört uygulamalarının en yüksek oranda kullanılanı Tinder'da, kullanıcı, profillere bakarak kişiler hakkında bilgi edinmekte ve eğer beğeni gerçekleşirse profili sağa kaydırmaktadır. Karşı tarafın da aynı şeyi yapması sonunda eşleşme gerçekleşmekte ve ancak bu şekilde kişiler birbirlerine mesaj gönderebilmektedir. Diğer uygulamaların da çalışma prensibi aynı şekildedir. Bu uygulamalardan yine popüler olan OKCupid'e giriş yaparken biraz daha ayrıntılı bir profil yaratılması için kullanıcılara çok sayıda soru yöneltilmektedir. Bu sorular kişinin genel bilgilerinin yanında özel soruları da kapsamaktadır. Kişinin dini inancı, dünya görüşü, ilgi alanları, günlük rutinleri, sigara içip içmediği, uyuşturucuya veya alkole nasıl baktığı gibi ayrıntılı soruların yanıtlanması kişinin isteğine bağlıdır ancak bu soruların yanıtlanması, sorulara aynı cevapları vermiş kişilerle eşleşme olasılığını arttırmaktadır. Uygulama, aynı hayat görüşüne sahip bireyleri birbirleriyle eşleştirmek ve başarıya ulaşmak için bu şekilde bir yol izlemektedir.

Geçmişte bu uygulamalar ortaya çıkmadan önce de birçok çevrimiçi arkadaşlık ve romantik ilişki siteleri de bulunmaktadır. Çevrimiçi arkadaşlık siteleri veya mobil flört uygulamalarının ortaya çıkmasından önce ise, bireyler flört edecekleri kişileri okul veya iş çevresinden, aile çevresinden veya kendi sosyal çevrelerinden seçmekteydi ancak bu uygulamaların ortaya çıkışı, kişiye fiziksel hayatında karşılaşma ihtimalinin çok düşük olduğu partner adaylarını tanıyabilme ve eşleşebilme olanağı sağlamaktadır.

Mobil flört uygulamalarının en temel farkı, konum tabanlı olmalarıdır. Bu şekilde diğer eşleşme sitelerinden ayrılmaktadırlar. Birey ilişki yaşamak veya flört etmek için bu uygulamalarda seçim yaparken, kişinin konumunu da görmekte ve bu da seçilen kişiye dair bir güven temeli oluşturmaktadır (Aydoğan, 2020).

Uygulamaların belirgin özelliklerinden biri de bireyin seçim yaptıktan sonra, eğer vazgeçerse bu seçimi iptal edebilme özelliğidir. Kişi karşılıklı olarak birisiyle uygulama üzerinden eşleşirse, yine de sonrasında bu seçimi geri alabilmektedir. Bu uygulamalar, uygun partner arama, bu arama sonucunda birden çok adayla eşleşebilme ve vazgeçilirse bu seçimin kaldırılması üzerine kuruludur.

3. Mobil Flört Uygulamaları ve Seçim Konusu

Mobil flört uygulamaları, kullanıcıların kayıt olurken belirttiği özellikleri karşılayan tüm potansiyel flört adaylarına ulaşabilmeleri için tasarlanmıştır. Uygulamaların büyük bir bölümü konum tabanlıdır. Bu da birey eğer yoğun nüfuslu bir bölgedeyse, uygulamayı kullanırken bireyin karşısına yüzlerce seçeneğin çıkmasına sebep olmaktadır.

Mobil flört uygulamaları, bireye sınırsız bir flört etme seçeneği sunuyor gibi görünse de yapılan çalışmalar bu tür uygulamaların, birey karşılıklı oturarak değil de kendisinin bulunduğu yerden yani telefon uygulaması aracılığıyla flört etmenin heyecanını yaşadığını ancak bireyin seçeneklerinin artmış gibi görünürken aslında ilişkisinin belirsizliğini arttırdığı sonucuna varmaktadır (Stempfhuber, M. Liegl, 2016; Murphy, 2018; aktaran Aydoğan, 2020).

Mobil flört uygulamaları, romantik veya cinsel buluşmaları kolaylaştırmak için tasarlanmıştır. Bu da bireyin kendisini potansiyel bir ilişki adayı olarak 'satma' fırsatı sunmaktadır. Aynı zamanda kullanıcılar, seçeneklerin çok sayıda olduğu bu sanal pazarda, potansiyel ilişki adaylarını izleme şansı bulmaktadırlar (Alexopoulos, Timmermans, McNallie, 2020). Ancak mobil flört uygulaması kullanarak, bir yandan birey, kendisini bir matematiksel eşleşme algoritmasına teslim etmektedir (Finkel, Eastwick, Karney, Reis ve Sprecher, 2012).

Uygulamalarının sayısının bu denli artmasının, aynı oranda artan bir şekilde romantik ilişkiye sebep olması beklenmektedir ancak dünyada bunun tam tersi olarak, mobil flört uygulamalarının kullanımı ve bekar insanların sayısındaki artış aynı zamana denk gelmektedir (Pronk, Jaap ve Denissen, 2020). Bazı çalışmalar, seçeneklerin sayısının çoğalmasının, seçim yapmayı zorlaştırdığını ortaya çıkarmıştır. Iyengar ve Lepper (2001), seçim konusunu araştırdıkları bir çalışmada, bir markette bulunan müşterilere altı çeşit marmelatın bulunduğu bir

tezgahla birlikte, yirmi dört marmelat çeşidinin olduğu daha kapsamlı bir tezgâh gösterilmiştir. Katılımcıların büyük bir bölümü çok seçenekli olan tezgâha yönelse de sonuç olarak kısıtlı sayıda seçenek bulunan tezgâhtan daha fazla marmelat alındığı görülmüştür. Seçim yaparken ürün sayısının bolluğu başlangıçta cazip görünse de karar verirken bocalamaya veya seçilen üründen duyulan memnuniyetsizliğe sebep olabilmektedir.

Mobil flört uygulamaları kullanım oranlarındaki başarının temel faktörlerinden biri de işte bu seçim bolluğudur. Bireylerin, içlerinden seçim yapabileceği birçok seçenek görmesi, onları mutlu etmektedir. Makul olan, seçenek sayısı arttıkça, bireyin tercihlerine uygun olan bir seçenek partner bulma olasılığının artacak olmasıdır ancak seçeneklerin bu kadar çok olması; karar vermekte zorlanma veya verilen karardan memnun olmama gibi durumlara sebep olabilmektedir (Pronk vd., 2020). Ek olarak, genç yetişkinler üzerinde yapılan ve onların seçim yapma stratejilerini inceleyen araştırmalarında Wu ve Chiou (2009), çok sayıda alternatif flört seçeneğinin olmasının bazı sonuçları olduğunu belirtmiştir. Bu seçenek bolluğu, onlara göre çok fazla sayıda uygun flört partneri aramayı tetiklemektedir ve bu da bireylerin seçim yaparken zayıf kararlar vermelerine sebep olmaktadır. Bu da partner bulma konusunda seçiciliği azaltmakta ve dolaylı olarak ilişki doyumunun düşük olduğu ilişkilere sebep olmaktadır. Aynı zamanda mobil flört uygulamasını kullanan bireyler, fazla sayıda arama yaparak bilişsel kaynaklarının azalmasına sebep olmaktadır ve dikkatlerini ilgisiz bilgilerle dağıtarak, birey için uygun olmayan seçenekleri daha zor eleyebilmektedirler. Böylece daha kötü seçimlere yönelmektedirler ve bu da bireylerin ilişki doyumlarını etkilemektedir. Mobil flört uygulamalarında benlik sunumu ile ilgili yapılan bir araştırmada, çok fazla seçenek sunulmasının, bireylerde bir kişiye bağlanmaya isteksiz hale geldikleri sonucuna varılmıştır (Ellison, Heino ve Gibbs, 2006).

Mobil flört uygulamaları içeriğindeki seçim bolluğu, bireylerin potansiyel flört adaylarının sayısını arttırmaktadır ancak aynı zamanda kişilerin ortak bir seçenek üzerinde birleşmesi de daha olasılıklı hale gelmektedir.

Lenton ve Stewart (2008), çevrimiçi flört uygulaması kullanan kişiler üzerinde yaptıkları çalışmada, bireylerin ilk olarak değerlendirmesi daha kolay olan fiziksel çekicilik gibi özelliklere yöneldikleri sonucuna varmıştır.

Uygulamayı kullanan bireyler, uygulamanın doğası gereği ilk olarak fiziksel özelliklere yoğunlaşmakta ve bu şekilde potansiyel flört adaylarının dünya görüşü, eğitimi, yaşam tarzı gibi önemli detaylara daha az dikkat etmektedirler.

B. Romantik İlişkiler

Disiplinler arası bir alan olan yakın ilişkilerin araştırılması son yıllarda ortaya çıkmış ve iletişim, insan gelişimi, aile çalışmaları ve sosyal psikoloji gibi alanlarda çalışan araştırmacılar için kapsayıcı bir çerçeve sağlamıştır. Bu alan, romantik partnerler, aile üyeleri gibi bir kısım yakın ve özel ilişkiyi incelemektedir.

Bireylerin kurduğu yakın ilişkiler, yaşamlarının oldukça önemli bir yönünü oluşturmaktadır. İnsan, diğer insanlara ihtiyaç duymaktadır. Bireylerin kendilerini bir yere ait hissetmeleri ve ait oldukları yerle etkileşim içerisinde olmaları önemlidir. Bu bir aile birliği de olabilir, büyük bir topluluk da olabilir. Bu etkileşim ve kurulan yakın bağlar devam ettikçe bireyler doyum hissetmektedirler (Hendrick, 2016).

Birçok kişi için aşk, arkadaşlık, evlilik gibi yakın ilişkileri kurabildikleri bir hayat, onlar için ideal bir yaşamı anlatmaktadır (Büyükşahin, 2016). Yakın ilişkilerin bütün türleri önemlidir ancak romantik yakın ilişkiler, bireyler için diğerlerinden daha farklı anlamlar içermektedir. Mutlu, uzun süreli romantik bir ilişkinin parçası olmak, çoğu insanın yaşam hedefidir. Romantik ilişkinin neden bu kadar önemli olduğuna dair teorilerin çoğu, evrimsel psikolojiye dayanmaktadır. Evrimsel psikoloji, romantik ilişkinin temelini hayatta kalma, yani kaynak edinme ve koruma, üreme ve yavruların bakımı olarak vurgulamaktadır (Reis ve Downey, 1999). Evrimsel bir adaptasyon olarak romantik ilişkiler kavramı, başarılı tek eşli romantik ilişkiler içindeki insanların, hatta bu ailelerde yetişmiş çocukların, bekar, boşanmış veya dul bireylere kıyasla daha uzun yaşadıklarını, daha mutlu olduklarını ve fiziksel ve zihinsel olarak daha sağlıklı olduklarını öne süren kanıtlarla desteklenmektedir (Kiecolt- Glaser, Newton, 2001).

İnsan sosyal bir varlık olduğu için yakın ilişkilere ihtiyaç duyar ve bu arayış sürekli olarak devam eder. Sternberg (akraran Atak ve Taştan, 2012), bilimsel

olarak aşkın insan yaşamında işlevleri olduğunu, aşkın ve romantik ilişkinin bireylerin yaşamlarına anlam kattığını düşünmeleri sebebiyle önemli olduğunu belirtmektedir. Aşk, beraberinde birçok kavramı getirmektedir. Bunlar; yakınlık, güven, saygı, bağlanma ve sevgi gibi kavramlardır. Richo'ya (2019) göre bir senve-ben ilişkisi, paylaşılan yakınlığın temeline dayalıdır. Burada bireyler birbirlerinin yaşam deneyimine katılmaktadır ve birbirlerini gerçekten orada bulur ve paylaştıkları aşkın ortakları olarak iletişim kurarlar. Flört ise, bireylerin birbirlerini tanıdığı, uyumlarını görmek için arkadaşlık, sevgililik, cinsellik aşamalarının sırayla veya karışık olarak yaşandığı duygusal bir ilişki biçimi olarak tanımlanmaktadır (Hortaçsu, 2002; aktaran Kaçar ve Parlar, 2019). Flörtün başka tanımları da mevcuttur. Phillips'e (2018) göre flört, arzuyu sürekli olarak diri tutarak 'cinsellik' ile 'cinselleştirme' arasındaki sınırı bulandırmaktadır. Kernberg (2017), bireyin bilinçli ya da bilinçdışı olarak cinsel nesne seçimine özel olarak odaklanmasının, cinsel heyecanı, erotik bir arzuya dönüştürdüğünü belirtmiştir.

Mobil flört uygulamaları aracılığıyla veya değil; bireylerin yeni insanlarla tanışıp onlarla etkileşimde bulunması, yakın ilişkiler geliştirmesi, kişiler arası ilişkiler yaşayan tüm insanlar için geçerlidir ve olumlu ödüller almaya yönelik bir eylemdir. Bu da mobil flört uygulamaları aracılığıyla veya sosyal/ fiziksel çevre aracılığıyla tanışmanın ortak özelliklerindedir (Merkle ve Richardson, 2000).

Çiftlerin arasındaki uyumun niteliği, o romantik ilişkinin sürdürülüp sürdürülmemesini belirlemektedir. Bu uyum ne kadar yüksekse, bireylerin özel yaşantılarına da katkıları o kadar büyük oranda olacaktır (Canel, 2007). Günümüzde yapılan araştırmaların büyük bir kısmı, benzer kişilik özelliklerine göre seçim yapan partnerlere vurgu yapmaktadırlar. Bunu destekler şekilde de partnerlerin yaş, içe dönük veya dışa dönük olmak, zekâ, eğitim açısından birbirlerine benzerlik gösterdikleri belirtilmektedir. Benzer özelliklere sahip olan partnerler daha uzun süreli ilişkiler kurmakta ve ilişki doyumlarının daha yüksek olduğu gözlemlenmektedir (Torrence, 2014).

Romantik veya değil; yakın ilişkiler, bireyler için büyük bir mutluluk kaynağı olabilirken, kimi zaman da büyük bir kaygı kaynağı da olabilmektedir. Yakın ilişkilerin içeriği kişisel katılım, duygusal bağlanma ve sürekli

etkileşimdir. Bütün bunlar da bireylerin yakından ilgilendikleri olgulardır (Hendrick, 2016).

Romantik ilişkilerin sağlıklı olduğu durumlarda bu ilişkilerin; bireylerin, sosyal, cinsel, duygusal gelişimini desteklediği, ancak sağlıksız bir romantik ilişkinin bireylerde iç karmaşaya, strese ve bireyin öz değerinin düşmesine sebep olduğu belirtilmiştir (Cann, Mangum ve Wells, 2001; Greca ve Harrison, 2005; Kashdan, Volkman, Breen ve Han, 2007; aktaran Yıldız, 2020).

C. Bağlanım

Bağlanım (commitment- bağlılık) kavramı öncelikle, duygusal ilişkilerden farklı olarak örgütsel veya grup bağlanımı çalışmalarında araştırılmaya başlanmıştır. Ardından bağlanım kavramı kuramsal olarak ele alınmış ve romantik ilişkilerde bağlanım konusu da çok sayıda araştırmaya konu olmuştur (Büyükşahin, 2006). Bağlanım kavramı, romantik ilişkilerde, ilişkileri sürdürmeye veya bitirmeye dair süreçleri ele alan bir kavramdır (İlhan& Işık, 2017). Bağlanım, dinamik bir süreçtir ve sosyal etkileşimlerle birlikte değişim göstermekte ve bireyler arası ilişkilerin gelişiminde önemli bir yer tutmaktadır (Adams& Jones, 1997). İlişki bağlanımı ile ilgili yapılan çalışmalarda, romantik bir ilişki için bağlanım kavramının önemli bir yer tuttuğu görülmektedir. Bağlanım, kurulan romantik ilişkinin sürdürülmesine dair bulunan niyetlerdir (Wieselquist, Rusbult, Foster ve Agnew,1999). Bağlanım, Kelley'e (1983) göre, ilişkinin sürmesinde veya bitmesinde belirleyici rol oynayan ilişki istikrarından etkilenmektedir. İlişki istikrarı; aşk, birlikte yapılan etkinliklerden keyif alma, cinsel doyum gibi nedensel belirleyicilerle gelişmektedir. İlişki bağlanımını güçlendiren belirleyicilerin olduğu gibi, bozulmasını destekleyen belirleyiciler de mevcuttur. Diğer seçenek ilişkiler veya ilişki bedelleridir. Bağlanımı güçlendiren veya bozulmasını destekleyen koşullar, ilişki içinde zamanla değişebilmektedir. Hinde'e (1979) göre bağlanımın, içsel ve dışsal olarak iki türü vardır. İçsel bağlanım, romantik ilişki içerisindeki bireylerin birbirleri için ödülleri sağlamalarıyla ve ilişkilerini sürdürmek için çaba sarf etmeleriyle ilgilidir. Karşılıklı olarak partnerler ilişki kazançları ne kadar üst seviyeye çıkarırsa, bağlanım da o kadar artmaktadır. Sosyal kaynaklar, sosyal bağlar gibi kaynaklar ise, dışsal bağlanım ile ilgilidir.

Bağlanımla ilgili kuramların temelini bakıldığında, karşılıklı bağımlılık kuramından alınan karşılaştırma düzeyi ve seçenekler için karşılaştırma düzeyinin olduğu görülmektedir. Bağlanımın yüksek olduğu ilişkiler, bireyin ilişkisinden aldığı olumlu kazançların ortalamasının, diğer alternatif ilişkilerden alacağı kazançların ortalamasından yüksek olduğu ilişkilerdir. Ayrıca kuramlarda alternatif olası ilişkilerin, ilişkiye bağlanımda önemli bir yer tuttuğu vurgulanmaktadır (Büyükşahin, 2006). Rusbult'un (1980) yatırım modeli de karşılıklı bağımlılık kuramına dayanmaktadır ve bu kuramı daha ileriye taşımıştır. Yatırım modeli, ilişki doyumu bölümünde açıklanmıştır.

D. İlişki Doyumu

Tüm insanların yakınlık ihtiyacı vardır. Bireyler bu ihtiyaçlarını karşılamak için birçok yakın ilişki biçimi geliştirirler. Birçok insan için ideal yaşam; aşk, arkadaşlık, evlilik gibi diğer insanlarla yakın ilişkiler kurdukları yaşam anlamına gelmektedir (Büyükşahin, 2006). Yakın ilişki türlerinden biri de romantik ilişkidir. Romantik ilişkilerin varlığı kadar, söz konusu ilişkiden alınan doyum da önemlidir. İlişki doyumu konusunda yapılan birçok tanım mevcuttur. Rogers (1959), ilişkide doyumunun karşılıklı olarak koşulsuz kabul etmek, açık ve anlayışlı olarak sağlanacağını belirtmiştir. İlişki doyumu, bireylerin yaşadığı ilişkiden ne kadar memnun olduklarını belirtmede kullanılan bir kavramdır. İlişki doyumu arttıkça, ilişkiden duyulan mutluluk artmaktadır ve böylece ilişkiyi yaşayan bireyler, ilişkiyi sürdürme eğilimi göstermektedir. Taylor, Peplau ve Sears'a (2003, aktaran; Yıldız 2020) göre de ilişki doyumu ve ilişkiye bağlanım, romantik bir ilişkinin istikrarlı olup olmadığını belirlemektedir.

İlişki doyumunu sağlayan faktörlerden biri de bağlanım (commitment-bağlılık) kavramıdır. Bağlanım, iyi veya kötü olsa da ilişkiyi sürdürme isteği ve bireyin partneriyle psikolojik bağlanmayı içeren uzun süreli yönelimleri olarak tanımlanmaktadır (Rusbult, Buunk 1993). Bağlanımla ilgili kuramların büyük bir bölümü karşılıklı bağımlılık kuramına dayanmaktadır (Büyükşahin, Hovardaoğlu, 2007). Karşılıklı bağımlılık kuramı, Thibaut ve Kelley tarafından 1959'da geliştirilmiştir. Bu kurama göre, bireyler ilişkilerinin niteliğini değerlendirirken iki ölçüt olarak karşılaştırma düzeyi ve seçenekler için karşılaştırma düzeyini temel almaktadırlar. Bireylerin ilişkilerinden doyum alma veya ilişkilerinin

çekiciliğini değerlendirme standardına, karşılaştırma düzeyi denmektedir. Karşılaştırma düzeyi, bireyin süren ilişkisindeki doyum/doyumsuzluğun nötr noktasıdır ve bireyin şimdiki ve geçmiş ilişkilerinden aldığı kazançların ortalamasıdır. Yani bireyin kazançları değerlendirirken, bu nötr nokta değerlendirilmektedir. Özet olarak karşılaştırma düzeyi, bireyin şimdiki ilişkisinden ve daha önceki ilişkilerinden elde ettiği kazançların ortalamasıdır (Büyükşahin, Hovardaoğlu, 2007). Bu kazançlar, karşılaştırma düzeyinin üzerine çıktığında birey ilişkiyi doyumlu bir ilişki olarak, karşılaştırma düzeyinin altında kaldığında ise doyumsuz olarak değerlendirecektir. Seçenekler için karşılaştırma düzeyi ise; bireylerin ilişkinin devam edip etmemesine karar verirken kullandıkları düzeydir. Burada diğer seçenekler önem taşımaktadır. Bireyin içinde bulunduğu romantik ilişkisi dışında diğer seçenekler için kabul edeceği en düşük doyum düzeyi, 'seçenekler için karşılaştırma düzeyi'dir. Diğer seçenekler; sadece başka bir romantik ilişki olarak değerlendirilmemektedir. Bireyin sosyal çevresiyle vakit geçirmesi, ailesiyle ya da yalnız olması da bu seçeneklere dahil edilmektedir. Bu kurama göre, ilişkiden alınan doyum ile ilişki bağlanımı farklıdır (Büyükşahin, Hovardaoğlu, 2007). İlişki bağlanımı ile ilgili modellerin büyük bir bölümü karşılıklı bağımlılık kuramına dayanmaktadır. Rusbult (1980), yatırım modelini de karşılıklı bağımlılık kuramına dayandırmaktadır. Buna göre Kişi, karşılaştırma düzeyini, mevcut ilişkisinin doyumlu olup olmadığına karar verirken kullanmaktadır. İlişki bağlanımı için ise seçenekler için karşılaştırma düzeyi ölçütünü kullanarak değerlendirir. Ancak Rusbult'a (1980) göre, ilişki bağlanımını sadece bu iki değişken belirlememektedir. Eğer bu iki değişken belirlemiş olsaydı, devam eden ilişki sayısı çok az olurdu ancak çok sayıda mutsuz ilişki sürmeye devam etmektedir. Yani bireyler için olumlu alternatif seçenekler olsa da veya içinde buldukları ilişkiden doyum almasalar bile ilişkilerini devam ettirebilmektedirler. Bu yüzden, bu kavramlara ek olarak ilişki bağlanımı ona göre üçüncü bir kavramdan etkilenmektedir. Bu da ilişkiye yapılan yatırım miktarıdır. Bu kavram, ilişkiye aktarılan kaynakları ve bu kaynakların önemini ve büyüklüğünü belirtmektedir. Yatırımlar hem içsel hem de dışsal yatırımlar olabilmektedir. İlişkiye yapılan zaman yatırımı, duygusal yatırım içsel yatırımlara örnek olarak gösterilebilir. Dışsal yatırımlar ise maddi yatırımlar, anılar gibi yatırımlardır. Bireyler ilişkilerini bitirmeyi istediklerinde bile, bundan yapılan yatırımlar sebebiyle vazgeçebilmektedir. Bu yatırımlar, bireylerin

ilişkilerine isteksiz bir şekilde devam etmelerine sebep olmaktadır. Diğer taraftan sosyal kurallar da bu yatırımlara, olduğundan daha fazla anlam yüklenmesine sebep olur ve bireyin ilişkisini bitirmemesi için psikolojik bir güç haline gelir (Büyükşahin, Hovardaoğlu, 2007). Rusbult' a (1980) göre bağlanımın üç belirleyicisi vardır. Bunlar ilişki doyumu, yatırım miktarı ve seçeneklerin niteliğini değerlendirmedir. Ona göre ilişkiye bağlanımları yüksek olan kişiler, ilişki doyumu yüksek, seçeneklerin niteliğini olumsuz olarak değerlendiren, aynı zamanda ilişkilerine daha fazla yatırım yapan bireylerdir. Bu modelin görüşlerini destekler nitelikte de çok sayıda çalışma mevcuttur (Duffy ve Rusbult, 1986; Lin ve Rusbult, 1995; Rusbult ve Buunk, 1993; Sprecher, 1988 aktaran Büyükşahin, Hovardaoğlu, 2007).

E. Psikolojik İyi Oluş

Psikolojik iyi oluş kavramı, 1980'li yıllarda deneysel çalışmalarla birlikte başlayan, bireyin zorluklarla yüz yüze geldiğinde kendini gerçekleştirme ve bireyin daha anlamlı bir yaşam geçirmesi için potansiyelini vurgulayan ve geçmişini de gelişim psikolojisi temellerine dayanan bir kavramdır (Telef, 2013). Psikolojik olarak iyi oluş kavramı, sosyal bilimcilerin ilgisini çeken bir kavramdır. Bilim insanları, durumsal ve bireysel özellikleri farklı modellerle birlikte değerlendirerek, bireyin iyi oluş halinin yapısı üzerinde çalışmışlardır (Özen,2010). Bireyin iyi oluş halini tanımlayan birçok kavram mevcuttur. Bunlara örnek olarak öznel iyi oluş, yaşam doyumu, psikolojik iyi oluş, yaşam kalitesi gibi anlamları tamamen aynı olmayan fakat ilişkili kavramlardan bahsedilebilir. Bu kavramların hepsi de bireylerin olumlu işlevselliği ve iyi oluşunu sağlayan koşullarla ilgilidir (Özen, 2010). Dünya Sağlık Örgütüne göre de sağlık; sadece hastalık veya sakatlığın olmayışı olarak tanımlanmamış, aynı zamanda beden, ruh ve sosyal yönden tam bir iyilik halinin olmasıdır (Fişek, 1982).

Ryff, psikolojik iyi oluş konusunda daha önce odaklanılan noktalardan bir kuram oluşturmuş ve Psikolojik iyi oluş kuramına belirli boyutlar getirmiştir (Korkmaz, 2019). Psikolojik iyi oluş, Keyes Shmotkin ve Ryff'e göre (2002), kişisel gelişim, diğerleriyle nitelikli ilişkiler kurma ve anlamlı amaçlar sürdürme gibi özellikleri içerisinde barındırmaktadır. Ayrıca psikolojik iyi oluşun altı

boyutu da mevcuttur. Bunlar; öz-kabul, çevresel kontrol, yaşam amacı, kişisel gelişim, özerlik ve diğerleri ile olumlu ilişkilerdir (Telef, 2013). Aşağıda bu kavramlar kısaca açıklanacaktır.

Öz-kabul, psikolojik iyi oluş tanımının uzun süredir içerisinde olan bir kavramdır. Öz- kabul, özellikle bireyin zihinsel sağlığı için oldukça önemlidir. Öz- kabulün beraberinde işlevsellik ve olgunluk getirdiğini savunulmaktadır (Korkmaz, 2019). Bireyin ilk olarak kendisiyle ilgilenmesi, kendisine karşı pozitif bir tavırla yaklaşması psikolojik iyi oluşun en önemli noktalarındandır. Diğer bir alt boyut olan çevresel kontrol, bireyin çevresini kendine uygun olan fiziksel şartlara göre oluşturmasıdır. Birey, kendisinde bulunan özellikleriyle yaşadığı çevreyi geliştirme yeteneğine sahiptir. Olgun olan birey, çevresine ilgisiz değildir, kendisi dışında çevreyle de ilgilenmekte ve onu şekillendirebilmektedir. Yaşam amacına sahip olmak ise; bireyin belirli inançlara sahip olması ve bu inançlarla hayatına anlam katması anlamına gelmektedir. Bireyin psikolojik sağlığı için yaşamında anlam olduğu hissini yaşaması gerekmektedir. Olgunluğun tanımı da, bireyin inanç sahibi olduğunu, inandığı amaçlar için ve bunlara yönelerek hayatını anlamlandırmasıdır. Kişisel gelişim, Ryff'e (1989), psikolojik iyi oluş için en önemli özelliklerden birisi, kişisel gelişimdir. Bireyin kişisel gelişimine yeterli derecede önem vermiyorsa, diğer boyutların gelişmiş olması, psikolojik iyi oluş için yeterli olmayacaktır. Kişinin sürekli olarak potansiyelini geliştirmesi gerekmektedir. Bu şekilde birey olgunluğa erişir ve büyümeye devam eder. Kişisel gelişim, sürekli olarak devam eden bir süreçtir, bir doygunluğa ulaşamaz çünkü bireyin hayatına doğası gereği yeni deneyimler, çatışmalar, zorluklar girecektir. Sürekli olarak gelişmeye devam etmek, bu zorluklar karşısında da bireyi olgunlaştıracaktır. Alt boyutlardan özerlik; kendini gerçekleştirmiş kişinin özelliklerindedir. Birey herkesten bağımsız olarak kendi davranışlarını kendisi belirlemektedir. Davranışlarının sorumluluğunu kendisi alır ve davranışta bulunduğu anda bunu dış etkenlerden bağımsız olarak yapar. Özerkliğe sahip olan birey işlevseldir ve başkalarından herhangi bir onay almayı beklemeden kendi standartlarına göre hareket eder. Özerk olan birey, toplumun geleneksel kurallarından, yargılardan kendini sıyırmakta ve bağımsız olarak hareket edebilmektedir (Korkmaz, 2019). Altı boyuttan biri de; başkalarıyla pozitif ilişkiler kurmaktır. İnsan, başkalarıyla

iletişimde olmaya ihtiyaç duyan, sosyal bir canlı olduğundan, psikolojik iyi oluşun en önemli kavramlarından biri de diğerlerini sevmeye potansiyelidir. Birey eğer kendisini gerçekleştirdiyse, diğerleriyle de empati duygusuyla iletişim kuracak ve onlara karşı da sevgi besleyecektir. Diğerleriyle kurulan ilişkiler ne kadar samimiyse, bireyin olgunluğu da o kadar yüksek olacaktır.

Psikolojik iyi oluş, bireylerin kendi yaşam amacını, potansiyelinin farkındalığını ve diğer insanlarla olan ilişkisinin kalitesini de içermektedir (Özen, 2010).

Özet olarak psikolojik iyi oluş; bireylerin kendisini olumlu olarak algılamasını, potansiyelinin ve sınırlılıklarının farkında olarak kendinden memnun olmasını, diğer bireylerle güvenli ilişkiler geliştirmesini, kendi ihtiyaçlarının farkında olarak çevresini de buna göre şekillendirmesini, bağımsız hareket edebilmesini ve bir yaşam amacının, anlamının olmasını ve bu amaçları geliştirmeye çalışması olarak tanımlanabilir (Keyes v.d., 2002).

F. Mobil Flört Uygulamaları ve İlişki Doyumu

Mobil flört uygulamalarına kayıt olan kişiler öncelikle fotoğraflarını eklemektedirler; bu yolla da kişilerin fiziksel özellikleri ön planda tutulmakta ve bu da daha çok görünümüne odaklanarak seçim yapılmasına sebep olmaktadır. Kayıt olan bireyler daha ilk seçimlerini fiziksel özelliklere dayalı olarak yapmaktadır. Uygulamaların bu yönü, bireylerin daha yüzeysel seçimler yapmasına sebep olabilmektedir. Uygulamanın doğası, kullanıcıların uyumluluk, ilgi alanları, değerler gibi önemli noktalara dikkat edilmemesine sebep olabilmektedir (Zentner, 2005). Ayrıca flört uygulamasındaki seçeneklerin çok sayıda olması, bireyler, seçim yaparken kurulan bağlantının gerçekliği ve kalitesi konusunda şüpheye düşürmekte ve seçim yaparken isteksiz hale gelmelerini sağlamaktadır (Newett, Churchill, Robards, 2018). Mobil flört uygulamalarında, kişi romantik flört adaylarıyla tanışırken görsel bir değerlendirme yapmaktadır. Bunu göz önünde bulundurarak, birbirlerini nesneleştiren bireylerin genellikle daha düşük ilişki doyumu yaşadıkları göz önüne alındığında (Sáez, Riemer, Brock, Gervais, 2019), mobil flört uygulaması aracılığıyla başlamış birlikteliklerin de ilişki doyumlarının düşük olacağı beklenmektedir. Potarca' nın (2020) mobil flört uygulaması ve çevrimiçi flört uygulaması aracılığıyla tanışmış

bireyler üzerinde; aile kurma, ilişki doyumu ve psikolojik iyi oluş üzerine yaptığı detaylı çalışmada da bunu destekler nitelikte veriler çıkmış ve mobil flört uygulaması aracılığıyla başlayan ilişkinin, doyum düzeyleri daha düşük bulunmuştur.

Mobil flört uygulamalarında bireylerin karşısına çıkan seçenek bolluğu, ilk olarak olumlu bir etki bıraksa da bireyleri sonuç olarak yaptıkları seçimden daha az tatmin olma, hatta yaptıkları seçimden pişman olma hissine de götürebilmektedir. Pişmanlık hissi, elenebilecek çok sayıda alternatifin olmasından kaynaklanmaktadır ve bu yolla da insanlar romantik ilişkiler için heveslerini bir anlamda kaybetmektedirler (Iyengar ve Lepper, 2001). Mobil flört uygulamalarında arama yaparken bu kadar çok seçeneğe sahip olmak, bireyin reddettiği potansiyel flört adayları konusunda değerlendirme yapmasını ve diğer alternatifleri seçmiş olsaydı nasıl bir ilişki olacağını düşünmesini sağlamaktadır. Bu da yine bireylerde memnuniyetsizlik yaratmaktadır (D'Angelo ve Toma 2017).

Bireylerin romantik partner seçimi konusundaki motivasyonları, kuşaktan kuşağa değişiklik göstermektedir. Mobil flört uygulamaları, kullanıcılar kayıt olurken sordukları sorularla kişiyi tanımaya yönelik bilgiler edinmekte ve bu sonuçları kullanarak yanıtlarda ortaklaşan kişilere eşleşme olasılığı sunmaktadır. Atkins'e (2018) göre, bu da bireylerin ortak ilgili alanları, benzer yaşam tarzları üzerine kurulmuş ilişkiler yaşamasına zemin hazırlamaktadır. Mobil flört uygulaması üzerinden tanışmış bireylerle, geleneksel yollarla tanışmış bireyleri karşılaştırdığı çalışmasında, mobil flört uygulaması kullanan bireylerin yüzde elli dördü, genellikle uygulama üzerinden başlamış ilişkilerin, diğer ilişkiler kadar başarılı olduğunu düşünmektedir ancak araştırma sonucu mobil flört uygulaması aracılığıyla başlamış ilişkilerin, ilişki doyumu bakımından hem çevrimiçi flört sitelerinden hem de sosyal ortam aracılığıyla başlamış ilişkilerden daha düşük olduğunu ortaya çıkarmıştır. Ayrıca mobil flört uygulamalarının bir dezavantajı olarak da bu uygulamaları kullanan bireylerin yüksek oranlarda taciz deneyimi yaşamasıdır. Bu tacizler; mesaj almak istemediğini belirten bireylerin ısrarlı mesaj almaları, istenmeyen müstehcen mesajlar veya görseller gönderme olarak belirtilmiştir (Anderson, Vogels, & Turner, 2020). Son olarak mobil flört uygulamalarının kullanımı, bireylerde genellikle daha yüksek düzeyde kaygı,

üzüntü ve depresyon ile de ilişkili bulunmuştur. Bu da mobil flört uygulamaları aracılığıyla başlayan ilişkinin bireyin psikolojik iyi oluş halinde olumsuz sonuçları olabileceğini düşündürmektedir (Coduto, Lee-Won, & Baek, 2019; Her & Timmermans, 2020).

G. Mobil Flört Uygulamaları ve İlişki Bağlılığı

Araştırmaların çok büyük bir bölümü (Alexopoulos v.d.,2020; Finkel v.d., 2012; Iyengar ve Lepper 2001; Wu ve Chiou, 2009; Ellison v.d.; 2006) mobil flört uygulamalarındaki seçim bolluğunun, bireyin seçtiği partner dışında diğer alternatif flört adayları üzerinde düşünmesine ve yaptığı seçimi sorguladığına ve seçiminden şüphe duyarak memnuniyetsizlik yaşadığına işaret etmektedir. Bütün bunlar dikkate alındığında, bireylerin mobil flört uygulaması üzerinden başarılı bir eşleşmenin gerçekleştiği durumlarda, yaşanan ilişkinin içeriğinin nasıl olacağı düşünülmektedir. Kişi seçimi yapıp eşleştikten sonra da diğer olası romantik ilişki adayları ile ilgili düşünülmektedir ve bu da seçtiği romantik ilişkiye bağlılığını etkilemektedir. Modern dünyanın en önemli kavramlarından biri olan ‘seçim’ kavramı, bu uygulamalarla birlikte aşkın ve flört etmenin nasıl değiştiğini de göstermektedir (Tapan 2019).

Flört uygulamalarını kullananların sayısı, sadece bekar kişilerden oluşmamaktadır. Romantik ve ciddi bir ilişki sürdürürken bu uygulamaları kullanan bireylerin bu uygulamaları kullanma amacı; kısa cinsel birliktelikler veya sadece merak da olabilmektedir. Alexopoulos, Timmermans, ve McNallie (2020), yaptıkları araştırmada, romantik ilişki içerisinde olan bireylerin kimi zaman da bu uygulamaları kullanma amacının ilişkisindeki kendi değerini anlamaya yönelik olduğunu belirtmişlerdir. Başka bir sonuç ise; kişinin kendisi eğer bu uygulamaları kullanarak bir romantik partner edinmişse, seçeneklerin çok olması sebebiyle başka bir ilişki arayışlarına devam ettikleri olmuştur. Rusbult ve Buunk’a (1993) göre de, ilişki doyumunun yüksek olduğu çiftlerin bağlanımı da yüksektir. Onların Yatırım Modeli Kuramı’nı inceleyen çok sayıda çalışma da, ilişki doyumu ile bağlılığın pozitif, ilişki doyumu ile ilişki alternatifleriyle de negatif korelasyona sahip olduğunu göstermektedir.

Başka bir araştırmada ise, Timmermans ve DeCaluwé (2017), ilişkisi olan bireylerin bir kısmının, beğeni almak için bu tür uygulamalarını kullandıklarını

ve bunun da kendileri için çok büyük bir motivasyon kaynağı olduğunu ortaya çıkarmıştır. Romantik bir ilişkisi olan bireyler, kendi algıladıkları çekiciliklerinin, mobil flört uygulamalarını kullandıkça yeniden doğrulandığını belirtmişlerdir. Bu da onları sürekli olarak gündelik cinsel ilişkiler yaşamaya itmektedir.

Alexopoulos ve arkadaşları (2020), romantik bir ilişki içerisindeyken, başka bir ilişki arayışına giren bireylerin, bu uygulamaları kullanan bireyler arasında çok rastlandığına işaret etmişlerdir. Yani mobil flört uygulaması kullanan bireylerin bir kısmı, romantik bir ilişkiye başladıklarında uygulamaları kullanmaya devam etmiş ve yeni ilişki adayları aramayı sürdürmüştür.

H. İlişki Doyumunun Psikolojik İyi Oluşa Etkisi

İlişki doyumu, bireyin romantik ilişkisinde yaşadığı arkadaşlık, sevgi ve destekle ilgilidir. Bahsedilen kavramlar ne kadar yüksekse, bireyin ilişki doyumu da aynı oranda yükselecektir (Collins, Welsh, & Furman, 2009). İlişki doyumu, ancak romantik ilişki içerisindeki partnerler birbirlerinin ihtiyaçlarını ve isteklerini karşılırsa gerçekleşebilmektedir (Peleg, 2008). Romantik ilişkilerde, ilişki doyumu gibi romantik bir bağlamda yer alan değişkenler çok sayıdadır; ayrıca psikolojik iyi oluş kavramı da birçok değişken taşıdığından, bu iki değişken arasındaki ilişki hakkında sonuçlara varmak zor olmaktadır (Gómez-López, Viejo, Ortega-Ruiz, 2019). Ancak yapılan araştırmalar, bireylerin psikolojik iyi oluşlarını diğer insanlarla güçlü bağlar kurmanın büyük ölçüde etkilediği sonucuna varmıştır (Diener, Seligman, 2002). Gómez-López ve arkadaşları (2019), genç yetişkinler üzerinde psikolojik iyi oluş ve ilişki doyumunu inceledikleri araştırmalarında da bunu destekler nitelikte sonuçlara ulaşmışlardır. Genç yetişkinler, doyum aldıkları romantik bir ilişki içerisindeyken kendilerini daha mutlu hissetmektedir. Ayrıca fiziksel ve zihinsel hastalıklara daha az yakalanmaktadır. Ayrıca ilişki doyumu ile; bağlılık, iyimserlik, yakınlık, iletişim, çevreyle iyi ilişkiler kurma, kişisel beceriler, geleceğe dair umutlu olma gibi psikolojik iyi oluşun içerisinde bulunan değişkenlerde de bu doğrultuda bir artış görülmektedir.

Dush ve Amato (2005), ilişki bağlılığının yanında, ilişki doyumunun da psikolojik iyi oluşa etkisi olduğunu göstermektedir. Olumlu duygular hissetmek ve ilgi görmek, psikolojik iyi oluşla doğrudan ilişkilidir. Araştırmada, mutlu ve

tatmin edici evliliklere sahip bireylerin psikolojik iyi oluş hallerinin yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Bu aynı zamanda tatmin edici olmayan evlilikleri sürdüren bireylerin, daha düşük ilişki doyumları sonucu psikolojik iyi oluşları konusunda da daha düşük değerler aldıklarına işaret etmektedir. Bireyler ilişkilerine bağlı oldukları için doyum almadıkları ilişkiden ayrılma eğiliminde olmayabilmektedirler. Ancak evli olmaları kendilerine sosyo-ekonomik, sosyal, daha yüksek yaşam standartları bakımından avantaj sağlamaktadır ve bağlanımları, ilişkiye yatırımları bu yüzden yüksek sonuçlar vermiştir. Yani evli olmaları, yüksek bağlılık oranları sonucuna sebep olmuş ve böylece psikolojik iyi oluşlarında da artış gözlemlenmiştir. Ancak ilişki doyumunun düşük çıkması, psikolojik iyi oluşta büyük değişikliklere sebep olmaktadır. Özellikle tatmin edici olmayan ve mutsuz evliliklerde bu oran daha çok artmakta ve bireylerin psikolojik iyi oluş hallerinin de buna bağlı olarak değişmektedir (Gerlach, 2021). Literatürü destekleyen başka bir araştırmada da, hem yüksek ilişki doyumuna, hem de düşük ilişki doyumuna sahip olan çiftler, bekarlarla karşılaştırılarak gerçekleştirilmiştir. İlişki doyumu yüksek olan kişilerin psikolojik iyi oluşları; ilişki doyumu daha düşük olan evli bireylerden daha yüksek çıkmıştır. İlişki doyumu, psikolojik iyi oluşun önemli bir yordayıcısıdır. Bu sonuçlar, ilişki doyumunun, psikolojik iyi oluş halini büyük ölçüde etkilediğini göstermiştir.

İ. İlişkiye Bağlanımın Psikolojik İyi Oluşa Etkisi

İlişki doyumu, birey için romantik ilişkisinin memnun edici olarak deneyimleme derecesine işaret etmektedir. İlişkiye bağlanım ölçüsü ise, bireyin ihtiyaçlarının, partneri tarafından ne kadar karşılandığı ile ilgilidir. Yani; romantik ilişkiden alınan doyum, bireyin ilişkide mutlu olup olmamasıyla, ilişkiye bağlanım ise ilişkiyi sürdürüp sürdürmeme kararıyla ilgilidir (Büyükşahin, 2016). Romantik ilişki yaşayan bireylerin birbirine bağlılıkları, ilişkilerine yaptıkları yatırımın ne kadar büyük olduğuna ve alternatiflerin değerinin azalırken, kendi ilişkisinin de değerinin artmasına bağlıdır. Rusbult'un (1998) yatırım modeline göre; romantik ilişki içerisindeki birey ilişkisinden ne kadar çok ödül alırsa ve ne kadar az çatışma yaşarsa, yani ne kadar az bedel öderse; ayrıca partnerinden genel beklentisi de daha az olursa; yani karşılaştırma

düzeyi düşükse, birliktelikten daha çok doyum almaktadır. İlişki doyumunun artması da ilişkiye bağlılığı arttırmaktadır.

Şimdiye kadar yapılmış çalışmalar, çağdaş toplumlarda evlilik ve diğer romantik ilişkilerin psikolojik iyi oluşa katkıda bulunduğunu göstermiştir. Romantik ilişki yaşayan partnerlerin duygusal, pratik ve yasal anlamda bağlılıkları arttığında, psikolojik iyi oluşları da artmaktadır. (Waite & Gallagher, 2000; Wilson & Oswald, 2005; aktaran Soons, Liefbroer ve Kalmijn, 2009). Ancak evlilik gibi bir kurum, bireylerin dışarıdan daha rahat destek almasında etkili olabilmektedir. Evli olan bireyler bekarlara göre daha çok kabul görmektedirler. Dush ve Amato (2005) ilişki durumu, ilişki mutluluğu ve psikolojik iyi oluşu inceledikleri araştırmalarında; romantik ilişkilerde sınıflama yapmış, ilişki taahhüdü bakımından evliliği en yüksek noktaya, herhangi bir taahhüdü olmayan flörtü de en düşük noktaya koyduklarında benzer sonuçlar elde etmişlerdir. İlişki bağlılığı arttıkça, bireylerin psikolojik iyi oluşları da artmaktadır.

İlişkiye bağlılık ve iyi oluş arasındaki ilişkiyi inceleyen bir başka çalışmada da, üniversiteye giden ve 18- 29 yaş arasındaki bekar ve evli çiftler arasında yapılmıştır. Yüksek bağlılığa sahip bireylerin, iyi oluşlarının da yüksek olduğu sonucuna varılmıştır.

Literatürle uyumlu olarak romantik ilişki kalitesi farklı değişkenlerle incelenen bir araştırmada, romantik ilişki kalitesini belirleyen bağlılığın da psikolojik iyi oluşla ilişkili olduğu sonuna ulaşılmıştır. Araştırma, kadınlar için bu oranın daha yüksek olduğunu bulmuştur (Love, Holder, 2015).

III. YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın yöntemine dair bilgiler yer almaktadır. Araştırma grubu, araştırmanın modeli, araştırma kapsamında kullanılan veri toplama araçları, araştırma süreci, verilerin işlemi ve analizleri bu bölümde açıklanmaktadır.

A. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada, “Psikolojik iyi oluş hali”, “İlişki Doyumu” ve “İlişkiye Bağlılık” değişkenleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Bu nedenle araştırma modeli olarak ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. İlişkisel tarama modeli, iki veya daha fazla değişkenin arasındaki, birlikte değişimlerinin mevcudiyetini belirlemeyi amaçlamaktadır.

İlişkisel tarama modeli, iki veya daha fazla değişken arasında bir ilişkinin olup- olmadığını; eğer değişkenler arasında anlamlı bir ilişki var ise bunun ne derecede ve hangi düzeyde bir ilişki olduğunu anlamaya ve açıklamaya çalışır (Karasar, 2011).

B. Evren ve Örneklem

Araştırma soruları, 18-45 yaş arası anketi doldurabilecek bireylere uygulanmıştır. Araştırma örnekleme, seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden biri olan Kasti (Kararsal, Güdümlü, Judgment sampling) örnekleme yöntemi ile oluşturulmuştur (Karagöz, 2021). Kasti örneklemede araştırmacı, üzerinde çalışılan evrenden, araştırılan konu ile ilgili sorulara cevap alabileceği örneklem grubuna ulaşır. Dolayısı ile araştırmaya katılanlar genel evrenden seçilmeyip, araştırmanın konusuna uygun olarak kendi evreni içerisinde rastgele belirlenir (Karagöz, 2021).

Bu araştırmada örneklem belirlenirken genel ölçüt, bireylerin herhangi bir romantik ilişki içerisinde olmaları ve ilişkilerinin başlangıcı olarak partneri ile

tanışmalarının mobil flört uygulamaları üzerinden yapmalarınıdır. Araştırmada 801 katılımcı yer almış ve Hipotez 1 ve Hipotez 2’de 801 katılımcı üzerinden analiz edilmiştir. Hipotez 3 ile beşinci araştırma problemi ise 156 katılımcı, partnerleri ile mobil flört uygulaması kullanılarak tanışmadığı için dikkate alınmamış ve partneri ile mobil flört üzerinden tanışma sağlayan 645 katılımcı araştırmanın ilgili hipotezlerin örneklemini oluşturmuştur.

Araştırmada yer alan katılımcıların demografik bilgilerine ilişkin betimsel istatistikler aşağıdaki Çizelge 1’de verilmiştir.

Çizelge 1. Katılımcıların demografik bilgilerine ilişkin betimsel istatistikler

Değişkenler	Kategori	n	%
Partner ile Tanışma	Mobil Uygulama	645	80,50
	Geleneksel	156	19,5
Cinsiyet	Kadın	398	61,7
	Erkek	247	38,3
Eğitim Durumu	Yüksek Lisans	175	27,1
	Üniversite	460	71,3
	Lise	10	1,6
Yaşama Durumu	Sevgili ile	58	9,00
	Tek Başına	237	36,7
	Eşi ile	6	0,90
	Ailesi ile	135	20,9
	Ev arkadaşı	191	29,6
İlişki süresi	Akraba	18	2,8
	0-5 Ay	47	7,3
	6-11 Ay	529	82
	1 yıl ve üzeri	69	10,7

Çizelge 1 ayrıntılı bir şekilde incelendiğinde, 398 katılımcının (%61,7) kadın olduğu, 460 katılımcının (%71,3) üniversite mezunu olduğu, 237 katılımcının (%36,7) tek başına yaşadığı ve 529 katılımcının (%82) 6 -11 ay arasında ilişki yaşadığı görülmektedir.

C. Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada, araştırmaya dahil olan bireylerin demografik özellikleriyle ilgili veri toplamak için araştırmacı tarafından ‘demografik bilgi formu’ düzenlenmiştir. Araştırmada katılımcıların ilişki doyumlarını ölçmek amacıyla ‘İlişki Doyumu Formu’, ilişki istikrarını ölçmek için de ‘İlişki İstikrarı Formu’ ve

psikolojik iyi oluşlarını belirlemek amacı ile “Psikolojik İyi Oluş Ölçeği” uygulanmıştır.

Katılımcılar anket uygulanmadan önce bilgilendirilmiştir. Araştırmada kullanılan nicel ve kesitsel veriler çevrimiçi anket yöntemi kullanılarak Google Forms aracılığıyla online olarak toplanmıştır.

1. Demografik Bilgi Formu

Demografik Bilgi Formu, araştırmaya katılan bireylerin sosyo- demografik özellikleriyle ilgili bilgi toplamak için araştırmacı tarafından oluşturulmuştur. Demografik Bilgi Formu, yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi gibi sorulardan oluşmaktadır. Ayrıca araştırmanın içeriği açısından kendilerine daha önce mobil flört uygulaması kullanıp kullanmadığı, kullandıysa bunun sebepleri ve devam eden ilişkisiyle nasıl tanıştığı ve ne kadar süredir birlikte oldukları gibi sorular da mevcuttur.

2. İlişki İstikrarı Ölçeği (İİÖ)

İlişki İstikrarı Ölçeği, ilk olarak Rusbult, Martz ve Agnew (1998) tarafından geliştirilmiştir. İİÖ; *ilişki doyumu*, *seçeneklerin niteliğini değerlendirme*, *ilişki yatırımı* ve *ilişkiye bağlanımı* ölçmektedir. İlişki istikrarı ölçeğinin Büyükşahin, Hasta ve Hovardaoğlu (2005) tarafından geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılmıştır. Ölçek toplam 37 maddedir ve 3 alt boyutunda 10, “ilişkiye bağlılık” ise 7 maddeden meydana gelmektedir. Alt ölçeklerden ilk 5 madde 4 dereceli likert bir ölçektir (1= tamamen yanlış, 4= tamamiyle doğru), diğer maddeleri ise 1 (tamamen yanlış), 9 (tamamiyle doğru) olarak değerlendirilmekte, “ilişkiye bağlılık” alt boyutu da ise 1 (tamamen yanlış), 9 (tamamiyle doğru) olarak değerlendirilmektedir (Büyükşahin ve ark., 2005).

Bu araştırmada, İlişki İstikrarı Ölçeğinin iç tutarlılık katsayısını belirlemek amacı ile Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı hesaplanmış ve *ilişki doyumu*, alt boyutu için 0,914, *seçeneklerin niteliğini değerlendirme* alt boyutu için 0,857, *ilişki yatırımı* alt boyutu için 0,836 ve *ilişkiye bağlanımı* alt boyutu için 0,925 olarak elde edilmiştir. Testin tamamından alınan tek bir toplam puan elde edilmediği için ölçeğin bütünü için Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı hesaplanmamıştır (Büyükşahin, Hasta ve Hovardaoğlu, 2005).

3. İlişki Doyumu Ölçeği (İDO)

İlişki Doyumu Ölçeği, Hendrick (1988) tarafından toplamda 7 maddeden oluşacak şekilde geliştirilmiştir. Ölçek Curun (2001) tarafından Türkçe 'ye uyarlanmış ve 140 üniversite öğrencisi ile geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılmıştır. Yedi basamaklı ve Likert tipi bir ölçektir. Burada bulunan 4. Ve 7. Maddeler ters puanlanmaktadır. Yüksek puan, katılımcının ilişki doyumunun yüksek olduğu, düşük puan ise katılımcının ilişki doyumunun düşük olduğu anlamına gelmektedir.

Bu araştırmada, İlişki Doyumu Ölçeğinin iç tutarlılık katsayısını belirlemek amacı ile Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı hesaplanmış ve 0,874 olarak elde edilmiştir.

4. Psikolojik İyi Oluş Ölçeği (PİO)

Psikolojik İyi Oluş Ölçeği (PİO), Diener ve arkadaşları tarafından geliştirilmiştir (2010). Ölçek, psikolojik iyi oluşu ölmek amacıyla bireylerin amaçları, sosyal ilişkileri, amaçları, günlük motivasyonları gibi alanlardaki düşüncelerini ölçmektedir. Ölçek 8 maddeden oluşan bir ölçektir ve 7'li likert tipinde hazırlanmıştır. Ölçek Telef (2011) tarafından Türkçe'ye uyarlanmış ve geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılmıştır.

Bu araştırmada, Psikolojik İyi Oluş Ölçeğinin iç tutarlılık katsayısını belirlemek amacı ile Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı hesaplanmış ve 0,924 olarak elde edilmiştir.

D. Veri Toplama Aşamaları

Araştırmanın veri toplama aşamasında, İstanbul Aydın Üniversitesi etik kurulundan gerekli izinler alınmıştır. Araştırmanın test ölçekleri, Google Forms üzerinden anket haline getirilmiş ve internet ortamında paylaşılmıştır. Araştırmanın verileri Ekim 2022 ve Ocak 2023 arasında toplanmıştır. Araştırmaya katılım gönüllük esasına dayanmaktadır ve uygulanan anket 10 dakika sürmektedir.

E. Verilerin Analizi

Elde edilen verilerin istatistiksel işlemleri SPSS (Statistical Package for the Social Science) v26 ve AMOS (Analysis of Moment Structure) programıyla gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda verilerin analizi ve yorumlanması yapılmıştır. Araştırma sorularına cevap vermek için hangi istatistiksel tekniklerin kullanılacağına karar vermek amacı ile araştırmada bağımlı değişken olarak kullanılan “Psikolojik iyi oluş hali”, “İlişki Doyumu” ve “İlişkiye Bağlılık” değişkenlerine ait elde edilen verilerin normal dağılım gösterip göstermediği incelenmiştir.

Normal dağılıma sahip olma durumunu test etmek amacı ile değişkenlerin çarpıklık ve basıklık değerleri kontrol edilmiştir. Bir değişkene ait verilerin normal dağılım gösterdiğini belirlemek için çarpıklık ve basıklık katsayılarının +1.5 ve -1.5 aralığında olması beklenmektedir (Tabachnik ve Fidell, 2013).

Aşağıdaki Çizelge 2 de, araştırmada kullanılan bağımlı değişkenlere ait verilerin çarpıklık ve basıklık katsayıları verilmiştir.

Çizelge 2. Bağımlı değişkenlere ait çarpıklık ve basıklık katsayıları

Ölçme araçları	Çarpıklık Katsayısı	Basıklık Katsayısı
İlişki doyumu ölçeği	-0,251	0,570
Psikolojik iyi oluş ölçeği	0,361	0,818
İlişkiye bağlılık	0,014	-0,418

Çizelge 2 ayrıntılı bir şekilde incelendiğinde, araştırmada kullanılan bağımlı değişkenlere ait çarpıklık ve basıklık katsayılarının normal dağılım aralığında kaldığı görülmektedir. Değişkenler normal dağılım gösterdiği için, araştırma sorularına cevap vermek için parametrik istatistiksel analiz yöntemlerinden yararlanılmıştır.

Değişkenler arasındaki ilişkinin varlığını belirlemek amacı ile Pearson korelasyon ve Basit Doğrusal Regresyon hesaplama yöntemleri kullanılmıştır. Ayrıca, gruplar arası farkın varlığı ve anlamlılığı için de parametrik istatistiksel analiz yöntemlerinden iki bağımsız örneklemlili t-testi ve tek yönlü varyans analizi (One-Way ANOVA) kullanılmıştır. Araştırma analizleri sonunda elde edilen bulgular, p değeri 0.05 ve güven aralığı ise %95 temel alınarak değerlendirilmeler yapılmıştır.

IV. BULGULAR VE DEĞERLENDİRME

Bu bölümünde, araştırmada kullanılan ölçme araçlarına katılımcıların vermiş oldukları cevaplar temel alınarak araştırma soruları analiz edilmiş ve yorumlanmıştır.

A. Ölçme araçları ile ilgili betimsel istatistikler

Araştırmada kullanılan “Psikolojik iyi oluş hali” ve “İlişki Doyumu” ölçekleri ile “İlişki istikrarı” ölçeğinin alt boyutlarını oluşturan “İlişki Doyumu”, “Seçeneklerin niteliğinin değerlendirilmesi”, “İlişki yatırımı” ve “ilişkiye bağlılık” değişkenlerinin ölçüldüğü ölçme araçlarına ait betimsel istatistikler, aşağıdaki Çizelge 3’de verilmiştir.

Çizelge 3. Ölçme araçlarına ait betimsel istatistikler

Ölçme Araçları	n	En düşük	En yüksek	\bar{X}	SS
İlişki doyumu ölçeği	645	7	49	31,33	7,82
Psikolojik iyi oluş ölçeği	645	10	56	38,94	9,60
İİÖ-İlişki Doyumu	645	10	65	38,71	11,65
İİÖ-Seçeneklerin niteliğinin değerlendirilmesi	645	10	65	44,82	11,23
İİÖ-İlişki yatırımı	645	10	62	30,40	10,26
İİÖ-İlişkiye bağlılık	645	7	63	37,33	13,50

Çizelge 3 incelendiğinde, ilişki doyumunda alınan en düşük değer, 7, en yüksek değer ise 49 olduğu belirlenmiştir. İlişki doyumu ölçeğine ait ortalamanın 31,33 ve standart sapmanın 7,82 olduğu görülmektedir.

Psikolojik iyi oluş ölçeğinden alınan en düşük değer, 10, en yüksek değer ise 56 olduğu belirlenmiştir. Psikolojik iyi oluş ölçeğine ait ortalamanın 38,94 ve standart sapmanın 9,60 olduğu görülmektedir.

İlişki istikrarı ölçeğinin ilk boyutu olan “ilişki doyumuna” ait en düşük değer, 10, en yüksek değer ise 65 olduğu belirlenmiştir. İlişki doyumu alt

ölçeğine ait ortalamanın 38,971 ve standart sapmanın 11,65 olduğu görülmektedir.

İlişki istikrarı ölçeğinin ikinci alt boyutu olan “Seçeneklerin niteliğinin değerlendirilmesi” ölçeğine ait en düşük değerin, 10, en yüksek değerin ise 65 olduğu belirlenmiştir. Seçeneklerin niteliğinin değerlendirilmesi alt ölçeğine ait ortalamanın 44,82 ve standart sapmanın 11,23 olduğu görülmektedir.

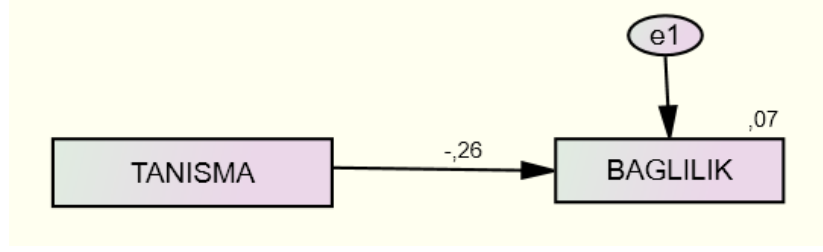
İlişki istikrarı ölçeğinin üçüncü alt boyutu olan “İlişki yatırımı” ölçeğine ait en düşük değerin, 10, en yüksek değerin ise 62 olduğu belirlenmiştir. İlişki yatırımı alt ölçeğine ait ortalamanın 30,40 ve standart sapmanın 10,26 olduğu görülmektedir.

İlişki istikrarı ölçeğinin dördüncü alt boyutu olan “İlişkiye bağlılık” ölçeğine ait en düşük değerin, 7, en yüksek değerin ise 63 olduğu belirlenmiştir. İlişkiye bağlılık alt ölçeğine ait ortalamanın 37,33 ve standart sapmanın 13,50 olduğu görülmektedir.

İlişki istikrarı ölçeğinin alt boyutları bir bütün olarak ele alınıp incelendiğinde, katılımcıların 44,82 ortalama ile “İİÖ-Seçeneklerin niteliğinin değerlendirilmesi” alt boyutuna en yüksek derecede olumlu görüş belirttikleri görülmektedir. “İİÖ-İlişki Doyumu” alt boyutuna 38,71 ortalama ile ikinci yüksek katılımı ve 37,33 ortalama ile İİÖ-İlişkiye bağlılık üçüncü yüksek katılımı göstermişlerdir. En düşük katılım ise 30,40 ortalama ile İİÖ-İlişki yatırımı alt boyutu oluşturmaktadır.

B. Birinci Hipoteze Ait Bulgular ve Değerlendirme

Araştırmanın birinci hipotezi; Mobil flört uygulaması aracılığıyla başlayan ilişki, ilişki bağlılığını negatif yönde yordamaktadır.” biçiminde belirlenmiştir. Hipoteze cevap vermek için basit doğrusal regresyon hesaplama tekniği kullanılmıştır. Elde edilen bulgulara ilişkin sonuçlar, aşağıdaki Şekil 1’de gösterilmiştir.

Şekil 1. Tanışma ile bağlılık arasındaki ilişki

Basit doğrusal regresyon analizi sonucunda elde edilen bulgular ise aşağıdaki Çizelge 4’de ayrıntılı bir şekilde verilmiştir.

Çizelge 4. Tanışma değişkeninin ilişkiye bağlılık seviyesini yordamasına ilişkin bulgular

Değişken	Standardize Edilmemiş Katsayılar		Standardize Edilmiş Katsayılar		
	β	Standart Hata	Beta	t	p
Sabit*	40,286	1,365		33,907	.000
Tanışma İlişkiye Bağlılık (Bağ Değ)	-5,596	.072	-0,256	-7,495	.000
	$R = 0,256$	$Düzeltilmiş R^2 = 0.065$	$F = 56,178$	$p < 0.05$	

Basit doğrusal regresyon analizinin temel koşullarından birisi, hata terimleri arasındaki korelasyonun olup olmadığıdır. Bu durumu test etmek amacı ile Durbin-Watson analiz tekniği kullanılmıştır. Elde edilen analiz sonuçlarına göre, hata terimleri arasındaki korelasyonun 1.907 olduğu belirlenmiştir. Beklenen hata terim aralığı 1 -3 arasında olması gerektiği (Büyüköztürk, 2002; Schumacker & Lomax, 2004) ve hesaplanan 1,907 değerinin beklenen aralıkta kaldığından dolayı bu koşulun sağlandığı belirlenmiştir.

Tanışma değişkeni bağımsız değişken olarak kullanılmış ve katılımcıların ilişkiye bağlılık düzeylerini yordamak amacı ile basit doğrusal regresyon analizi yapılmıştır.

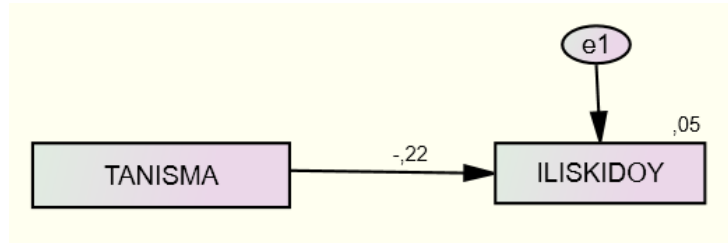
Elde edilen analiz sonucuna göre regresyon modelinin anlamlı olduğu belirlenmiştir ($F_{(1, 799)} = 56,178; p < .05$). Açıklanan varyans değeri incelendiğinde, ilişkiye bağlılık olarak kullanılan bağımlı değişkenin %0.065’lik oranının ($R^2_{adjusted} = 0.065$) bağımsız değişken olarak kullanılan tanışma değişkeni tarafından açıkladığı sonucu elde edilmiştir.

Bu sonuca göre, bağımsız değişken olarak kullanılan “Tanışma” değişkeninin, bağımlı değişken olarak kullanılan “İlişkiye bağlılık” değişkenini istatistiksel olarak 0.05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir şekilde yordadığı söylenebilir ($\beta = -0,256$, $t_{(799)} = -7,495$, $p < 0,05$).

Standardize edilmiş beta değerinin negatif olmasına bakarak, katılımcıların tanışma durumları mobil uygulama harici tanışma durumundan mobil flört uygulaması ile tanışma durumuna geçtiğinde, ilişkiye bağlılık düzeylerinin anlamlı bir azalma gösterdiği söylenebilir.

C. İkinci Hipoteze Ait Bulgular ve Değerlendirme

Araştırmanın ikinci hipotezi: katılımcıların “Mobil flört uygulaması aracılığıyla başlayan ilişki, ilişki doyumunu negatif yönde yordamaktadır.” biçiminde belirlenmişti. Hipoteze cevap vermek için basit doğrusal regresyon hesaplama tekniği kullanılmıştır. Elde edilen bulgulara ilişkin sonuçlar, aşağıdaki Şekil 2’de gösterilmiştir.

Şekil 2. Tanışma ile ilişki doyum arasındaki ilişki

Basit doğrusal regresyon analizi sonucunda elde edilen bulgular ise aşağıdaki Çizelge 5’de ayrıntılı bir şekilde verilmiştir.

Çizelge 5. Tanışma değişkeninin ilişki doyum seviyesini yordamasına ilişkin bulgular

Değişken	Standardize Edilmemiş Katsayılar		Standardize Edilmiş Katsayılar		
	β	Standart Hata	Beta	t	p
Sabit	40,772	1,367		29,827	.000
Tanışma	- 4,721	0,740	- 0,220	-6,383	.000
<i>İlişki Doyumu (Bağ Değ)</i>	<i>R = 0,220</i>	<i>Düzeltilmiş R²=0.49</i>	<i>F=40,742</i>	<i>p <0.05</i>	

Basit doğrusal regresyon analizinin temel koşullarından birisi, hata terimleri arasındaki korelasyonun olup olmadığıdır. Bu durumu test etmek amacı ile Durbin-Watson analiz tekniği kullanılmıştır. Elde edilen analiz sonuçlarına göre, hata terimleri arasındaki korelasyonun 1.706 olduğu belirlenmiştir. Beklenen hata terim aralığı 1 -3 arasında olması gerektiği (Field, 2009) ve hesaplanan 1,907 değerinin beklenen aralıkta kaldığından dolayı bu koşulun sağlandığı belirlenmiştir.

Tanışma değişkeni bağımsız değişken olarak kullanılmış ve katılımcıların ilişki doyum düzeylerini yordamak amacı ile basit doğrusal regresyon analizi yapılmıştır.

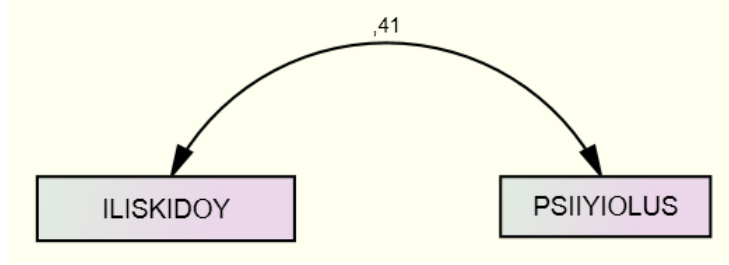
Elde edilen analiz sonucuna göre regresyon modelinin anlamlı olduğu belirlenmiştir ($F_{(1, 799)} = 40,742; p < .05$). Açıklanan varyans değeri incelendiğinde, ilişkiye bağlılık olarak kullanılan bağımlı değişkenin %0.49'lük oranının ($R^2_{\text{adjusted}} = 0.49$) bağımsız değişken olarak kullanılan tanışma değişkeni tarafından açıkladığı sonucu elde edilmiştir.

Bu sonuca göre, bağımsız değişken olarak kullanılan “Tanışma” değişkeninin, bağımlı değişken olarak kullanılan “İlişki doyumu” değişkenini istatistiksel olarak 0.05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir şekilde yordadığı söylenebilir ($\beta = -0,220, t(799) = -6,383, p < 0,05$).

Standardize edilmiş beta değerinin negatif olmasına bakarak, katılımcıların tanışma durumları mobil uygulama harici tanışma durumundan mobil flört uygulaması ile tanışma durumuna geçtiğinde, ilişki doyum düzeylerinin anlamlı bir azalma gösterdiği söylenebilir.

D. Üçüncü Hipoteze Ait Bulgular ve Değerlendirme

Araştırmanın üçüncü hipotezi, “katılımcıların İlişki doyumunun, psikolojik iyi oluş haliyle pozitif yönde bir ilişkisi vardır” biçiminde belirlenmişti. Hipoteze cevap vermek için Pearson Korelasyon hesaplama tekniği kullanılmıştır. Elde edilen bulgular, aşağıdaki Şekil 3’de verilmiştir.

Şekil 3. Psikolojik iyi oluş ile ilişki doyumu arasındaki ilişki

Pearson korelasyon analizi sonucunda elde edilen bulgular ise aşağıdaki Çizelge 6’da ayrıntılı bir şekilde verilmiştir.

Çizelge 6. İlişki doyumu ile psikolojik iyi olma hali arasındaki ilişkinin analizleri

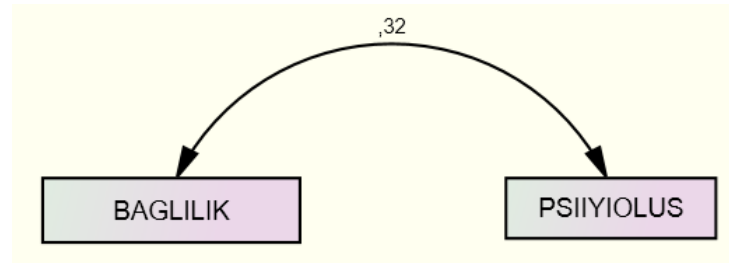
Değişkenler	1	2
1.Psikolojik iyi oluş hali	-	0.413**
2.İlişki Doyumu		-

Çizelge 6 ayrıntılı bir şekilde incelendiğinde, katılımcıların “Psikolojik iyi oluş hali” ile “İlişki Doyumu” ($r = 0.426$; $p < 0.05$) düzeyleri arasında istatistiksel olarak 0.05 manidarlık düzeyinde pozitif, doğru orantılı ve anlamlı bir ilişkinin olduğu belirlenmiştir.

Bir başka ifade ile, katılımcıların yaşadıkları ilişki doyumu düzeyleri arttıkça, psikolojik iyi oluş düzeylerinde de anlamlı bir artış olduğu söylenebilir.

E. Dördüncü Hipoteze Ait Bulgular ve Değerlendirme

Araştırmanın dördüncü hipotezi ilişkiye bağlılığın, psikolojik iyi oluş ile pozitif yönde bir ilişkisi vardır.” biçiminde belirlenmişti. Araştırma sorusuna cevap vermek için Pearson Korelasyon hesaplama tekniği kullanılmıştır. Elde edilen bulgular, aşağıdaki Şekil 4’de verilmiştir.

Şekil 4. Bağlılık ile psikolojik iyi oluş arasındaki ilişki

Çizelge 7. İlişki doyumu ile bağlılık arasındaki ilişkinin analizleri

Değişkenler	1	2
1.Bağlılık	-	0.323**
2.Psikolojik iyi oluş		-

Çizelge 7 ayrıntılı bir şekilde incelendiğinde, katılımcıların “ilişkiye bağlılık” düzeyleri ile “psikolojik iyi oluş” düzeyleri arasında istatistiksel olarak 0.05 manidarlık düzeyinde pozitif, doğru orantılı ve anlamlı bir ilişkinin olduğu belirlenmiştir ($r = 0.466$; $p < 0.05$).

Bir başka ifade ile, katılımcıların ilişkiye bağlılık düzeyleri arttıkça, psikolojik iyi oluş düzeylerinde de anlamlı bir artışın olduğu söylenebilir.

F. Birinci Araştırma Alt Problemine Ait Bulgular ve Değerlendirme

Araştırmanın birinci alt problemi “katılımcıların cinsiyetlerine göre, yaşadıkları ilişki doyumu düzeyleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?” biçiminde belirlenmişti. Araştırma sorusuna cevap vermek için iki bağımsız örneklemlili t-test hesaplama tekniği kullanılmıştır. Elde edilen bulgular Çizelge 8’de verilmiştir.

Çizelge 8. Katılımcıların cinsiyetlerine göre, yaşadıkları ilişki doyumu düzeyleri arasındaki farkın analiz sonuçları

Değişken	Cinsiyet	n	\bar{X}	Ss.	t	Sd.	p
İlişki doyumu düzeyi	Kadın	398	31,52	8,09	0,782	643	0,434
	Erkek	247	31,02	7,37			

Çizelge 8 ayrıntılı bir şekilde incelendiğinde, katılımcıların cinsiyetlerine göre “ilişki doyumları” arasında istatistiksel olarak 0.05 manidarlık düzeyinde anlamlı farklılığın olmadığı belirlenmiştir ($t_{643} = 0,782$; $p > 0.05$). Bir başka ifade ile, Kadın ve Erkeklerin birbirine yakın düzeylerde ilişki doyumu yaşadıkları söylenebilir.

G. İkinci Araştırma Alt Problemine Ait Bulgular ve Değerlendirme

Araştırmanın ikinci alt problemi katılımcıların cinsiyetlerine göre, ilişkiye bağlılık düzeyleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?” biçiminde belirlenmişti. Araştırma sorusuna cevap vermek için iki bağımsız örneklemlili t-test hesaplama tekniği kullanılmıştır. Elde edilen bulgular Çizelge 9’da verilmiştir.

Çizelge 9. Katılımcıların cinsiyetlerine göre, ilişki bağlılık düzeyleri arasındaki farkın analiz sonuçları

Ölçme Araçları	Cinsiyet	n	\bar{X}	Ss.	t	Sd.	p
İlişkiye bağlılık	Kadın	398	38,74	13,39	3,412	643	0,001**
	Erkek	247	35,04	13,39			

Katılımcıların cinsiyetlerine göre “İlişkiye bağlılık” değişkeni arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılığın olduğu belirlenmiştir ($t_{316} = 3,412$; $p < 0.05$). Bu farkın hangi cinsiyet lehine olduğunu belirlemek amacı ile ortalama değerlere baktığımızda, Kadın katılımcıların ($\bar{X} = 38,74$), Erkek katılımcılara göre ($\bar{X} = 35,04$) daha fazla “ilişkiye bağlı kaldıkları” sonucuna ulaşılmıştır.

H. Üçüncü Araştırma Alt Problemine Ait Bulgular ve Değerlendirme

Araştırmanın üçüncü alt problemi, katılımcıların mevcut beraberliklerinin sürelerine göre “ilişki doyumu” arasında anlamlı bir fark vardır?” biçiminde belirlenmişti. Araştırma sorusuna cevap vermek için tek yönlü varyans analizi hesaplama tekniği kullanılmıştır. Elde edilen bulgular Çizelge 10’da verilmiştir.

Çizelge 10’da da görüldüğü gibi, elde edilen sonuçlara göre araştırmada yer alan katılımcıların var olan ilişkilerinin sürelerine göre “İlişki Doyumları” arasında istatistiksel olarak 0.05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farkın olduğu belirlenmiştir ($F = 60,841$; $p < 0.05$).

Çizelge 10. Katılımcıların mevcut beraberlik sürelerine göre ilişki doyumu düzeyleri arasındaki farkın analiz sonuçları

Ölçme Araçları	Süre	n	\bar{X}	Ss.	F	p	Fark
İlişki doyumu ölççeği	0-5 Ay	47	41,29	5,64	60,891	0,000	1-2;
	6-11 Ay	529	30,02	7,00			
	1 yıl ve Ü	69	34,55	9,19			

1=0-5 Ay, 2 = 6-11, 3 =1 yıl ve üzeri

Bu farkın hangi ilişki süresi lehine olduğunu belirlemek amacı ile Scheffe’nin önermiş olduğu Post Hoc işlemi gerçekleştirilmiştir. Elde edilen Post Hoc analizi sonunda, ilişki süresi “0-5 Ay” arasında olan katılımcıların ilişki doyum düzeylerinin ($\bar{X} = 41,29$), ilişki süreleri “6-11 Ay” ($\bar{X} = 30,02$), ve “1 Yıl ve Üzeri” ($\bar{X} = 34,55$) olan katılımcılara göre daha yüksek düzeyde bir

doyum yaşadıkları belirlenmiştir. Diğer taraftan, ilişki süresi “1 Yıl ve Üzeri” ($\bar{X} = 34,55$) olan katılımcıların doyum düzeylerinin, ilişki süreleri “6-11 Ay” ($\bar{X} = 30,02$) olan katılımcılara göre daha yüksek düzeyde doyum yaşadıkları belirlenmiştir.

İ. Dördüncü Araştırma Alt Problemine Ait Bulgular ve Değerlendirme

Araştırmanın dördüncü alt problemi katılımcıların mevcut beraberliklerinin sürelerine göre “psikolojik iyi oluş” düzeyleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?” biçiminde belirlenmişti. Araştırma sorusuna cevap vermek için tek yönlü varyans analizi hesaplama tekniği kullanılmıştır. Elde edilen bulgular Çizelge 11’de verilmiştir.

Çizelge 11’de görüldüğü gibi, elde edilen sonuçlara göre araştırmada yer alan katılımcıların var olan ilişkilerinin sürelerine göre “Psikolojik İyi Oluş” düzeyleri arasında istatistiksel olarak 0.05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farkın olduğu belirlenmiştir ($F = 14,732$; $p < 0.05$).

Çizelge 11. Katılımcıların mevcut beraberliklerinin sürelerine göre ilişki doyumları düzeyleri arasındaki farkın analiz sonuçları

Ölçme Araçları	Süre	n	\bar{X}	Ss.	F	p	Fark
Psikolojik İyi Oluş	0-5 Ay	47	45,60	7,27	14,732	0,000	1-2; 1-3.
	6-11 Ay	529	38,13	9,28			
	1 yıl ve Ü	69	40,55	11,39			

1=0-5 Ay, 2 = 6-11, 3 =1 yıl ve üzeri

Bu farkın hangi ilişki süresi lehine olduğunu belirlemek amacı ile Scheffi’nin önermiş olduğu Post Hoc işlemi sonucuna göre, ilişki süresi “0-5 Ay” arasında olan katılımcıların psikolojik iyi oluş düzeylerinin ($\bar{X} = 45,60$), ilişki süreleri “6-11 Ay” ($\bar{X} = 38,13$), ve “1 Yıl ve Üzeri” ($\bar{X} = 40,55$) olan katılımcılara göre daha yüksek düzeyde psikolojik iyi oluş yaşadıkları belirlenmiştir.

J. Beşinci Araştırma Problemine Ait Bulgular ve Değerlendirme

Araştırmanın beşinci alt problemi katılımcıların mevcut beraberliklerinin sürelerine göre “ilişkiye bağlılık” düzeyleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?”

biçiminde belirlenmişti. Araştırma sorusuna cevap vermek için tek yönlü varyans analizi hesaplama tekniği kullanılmıştır. Elde edilen bulgular Çizelge 12’de verilmiştir.

Çizelge 12’de görüldüğü gibi, elde edilen sonuçlara göre araştırmada yer alan katılımcıların var olan ilişkilerinin sürelerine göre “ilişkiye bağlılık” düzeyleri arasında istatistiksel olarak 0.05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farkın olduğu belirlenmiştir ($F = 25,718$; $p < 0.05$).

Çizelge 12. Katılımcıların mevcut beraberliklerinin sürelerine göre ilişkiye bağlılık düzeyleri arasındaki farkın analiz sonuçları

Ölçme Araçları	Süre	n	\bar{X}	Ss.	F	p	Fark
İlişkiye bağlılık	0-5 Ay	47	45,53	16,96	25,718	0,000	1-2; 2-3;
	6-11 Ay	529	35,60	12,59			
	1 yıl ve Ü	69	44,92	13,15			

1=0-5 Ay, 2 = 6-11, 3 =1 yıl ve üzeri

“İlişkiye bağlılık” değişkeni için bu farkın hangi ilişki süresi lehine olduğunu belirlemek amacı ile Scheffi’nin önermiş olduğu Post Hoc işlemi sonucuna göre, ilişki süresi “6-11 Ay” ($\bar{X} = 35,60$) olan bireylerin, ilişki süreleri “0-5 Ay” ($\bar{X} = 45,53$) ve “1 Yıl ve Üzeri” ($\bar{X} = 44,92$) olan katılımcılara göre daha düşük düzeyde “İlişkiye bağlılık” yaşadıkları belirlenmiştir.

V.SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

A. Sonuç ve Tartışma

Bu çalışma, mobil flört uygulamalarının, romantik ilişkilerde bağlılık, ilişki doyumu ve psikolojik iyi oluş ile ilişkisini araştırmayı amaçlamıştır. Araştırmanın örneklemini belirlerken, genel ölçüt katılımcıların bir romantik ilişkide bulunmaları ve mobil flört uygulaması üzerinden tanışmış olmalarıdır. Araştırmada 801 katılımcı yer almıştır. 156 katılımcının tanışma şekli mobil flört uygulaması harici; 645 kişinin ise mobil flört uygulaması aracılığıyla olmuştur. Araştırmaya 398 kadın, 247 erkek katılım göstermiştir. Araştırmaya katılan 801 katılımcının yaşlarının ortalaması 32,63, standart sapması ise 6,66 olarak belirlenmiştir. Sadece mobil flört uygulaması kullanan 645 katılımcı dikkate alındığında ise, yaş ortalamasının 31,91, standart sapmasının ise 5,28 olduğu görülmüştür. Araştırmaya katılan bireylerin büyük bir bölümü (%71,3) üniversite mezunudur. Mobil flört uygulamalarının kullanımının ve bu uygulamalar temelli bir ilişki başlatmanın, genel olarak eğitim düzeyleri daha yüksek insanlar tarafından olduğunu göstermektedir. Ayrıca mobil flört uygulamalarının genellikle büyük şehirlerde kullanıldığına da işaret edebilir.

Araştırmanın birinci hipotezi ‘mobil flört uygulaması aracılığıyla başlayan ilişki, ilişki bağlılığını negatif yönde yordamaktadır şeklindedir. Tanışma değişkeni bağımsız değişken olarak kullanılmış ve katılımcıların ilişkiye bağlılık düzeylerini yordama amacı ile basit doğrusal regresyon analizi yapılmıştır. Sonuç olarak, romantik ilişkinin mobil flört uygulaması aracılığıyla başlamış olması, ilişkiye bağlılık düzeylerinde anlamlı şekilde azalmaya sebep olmuştur. Mobil flört uygulamalarının özellikle vurguladığı seçim bolluğunun, ilişki bağlılığını etkilediği düşünülmektedir. Mobil flört uygulamalarının, bireylerin bir cep telefonu uygulaması aracılığıyla önlerine çıkardığı romantik partner seçeneklerinin çok fazla sayıda olması, bireyin seçtiği partner dışında diğer alternatif adaylar üzerinde düşünmesine ve yaptığı seçimden şüphe duyarak memnuniyetsizlik yaşamasına sebep olduğunu işaret etmektedir (Alexopoulos

v.d.,2020; Finkel v.d., 2012; Iyengar ve Lepper 2001; Wu ve Chiou, 2009; Ellison v.d.; 2006). Mobil flört uygulamasını kullanan kişi, seçimini yapıp eşleştikten sonra da diğer olası romantik ilişki potansiyel adaylarını da düşündüğü için, ilişkiye bağlanımın daha düşük olduğu düşünülmektedir. Araştırmamız, katılımcıların cinsiyetlerine göre ilişkiye bağlılık düzeyleri arasında anlamlı bir fark var mıdır sorusunu sormuştur. Katılımcıların cinsiyetlerine göre “İlişkiye bağlılık” değişkeni arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılığın olduğu belirlenmiştir ($t_{316} = 3,412$; $p < 0.05$). Kadın katılımcıların ($\bar{X} = 38,74$), Erkek katılımcılara göre ($\bar{X} = 35,04$) daha fazla “ilişkiye bağlı kaldıkları” sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma Türkiye’de mobil flört uygulaması kullanan bireyler arasında yapılmıştır. Kadınlar ve erkekler arasında ilişkiye bağlılık düzeyindeki fark, kültürün cinsiyetlere yüklediği rollerle açıklanabilir. Kadınların ilişkiye daha bağlı olmaları beklenebilir, kadınlar da bu rolü üstlenmiş olabilmektedirler. Benzer sonuçlar başka bir çalışmada da elde edilmiştir. Romantik ilişki kalitesini ve psikolojik iyi oluşu araştırdığı çalışmalarında Love ve Holder (2015), kadınların erkeklere göre ilişkiye bağlılık oranlarının daha yüksek olduğu sonucuna varmışlardır.

Araştırmada mobil flört uygulaması kullanan bireylerin mevcut beraberliklerinin süresine göre ilişkiye bağlılık düzeyleri arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı da alt problem olarak sorulmuştur. Yapılan işlem sonucunda ilişkiye bağlılık düzeyleri; ilişkileri “6- 11 ay” süresi içinde bulunanların, ilişki süreleri “0- 5 ay” ve “1 yıl ve üzeri” olan bireylerden daha düşük düzeyde bulunmuştur. İlişkinin başlangıcında bireyler daha pozitif olmaktadır. Romantik ilişkiye dair umutlar, bu sonuçların çıkmasında etkili olmuş olabilir. Rusbult’a (1980) göre ilişkiye yapılan yatırım miktarı, bağlanımı etkilemektedir. Yatırımlar hem içsel hem de dışsal olan yatırımlardır. İçsel yatırımlar; zaman yatırımı, duygusal yatırım gibi örneklenebilir. Dışsal olanlar ise maddi yatırımlar ve anılar gibi yatırımlardır. Ona göre, bir romantik ilişki yaşayan bireyin bağlanımı yüksekse; ilişki doyumunu da yüksek olacak, seçeneklerin niteliğini olumsuz olarak değerlendirecek ve aynı zamanda ilişkisine de fazlaca yatırım yapacaktır. Bu bilgiler doğrultusunda, ilişkilerinin 1 yıl ve üzeri devam ettiğini belirten bireylerin ilişkiye bağlılık düzeylerinin daha yüksek çıkması, beklenen sonuçlar arasındadır.

Araştırmanın ikinci hipotezi ‘mobil flört uygulaması aracılığıyla başlayan ilişki, ilişki doyumunu negatif yönde yordamaktadır’ olmuştur. Hipoteze yanıt vermek için basit doğrusal regresyon hesaplama tekniği kullanılmıştır. Tanışma değişkeni bağımsız değişken olarak kullanılmış ve katılımcıların ilişki doyum düzeylerini yordamak amacı ile basit doğrusal regresyon analizi yapılmıştır. Elde edilen analiz sonucuna göre regresyon modelinin anlamlı olduğu belirlenmiştir. Çıkan sonuca göre, bağımsız değişken olarak kullanılan tanışma değişkeni, bağımlı değişken olarak kullanılan ilişki doyumunu anlamlı bir şekilde yordamaktadır. Standardize edilmiş beta değerinin negatif olmasına bakarak, katılımcıların tanışma durumları normal tanışma durumundan mobil flört uygulaması ile tanışma durumuna geçtiğinde, ilişki doyum düzeylerinin anlamlı bir azalma gösterdiği söylenebilir. Mobil flört uygulaması aracılığıyla tanışan bireyler, ilk olarak kişinin fotoğraflarına bakarak bir izlenim elde etmektedirler. Bu da kişinin seçimi yaparken doğru kararlar verememesine sebep olabilmektedir. Birbirlerinin fiziksel görünüşünü göz önünde bulundurarak nesneleştiren bireylerin daha düşük ilişki doyumunu yaşadığı, araştırmalarla desteklenmiştir (Sáez, Riemer, Brock, Gervais, 2019). Mobil flört uygulamaları içeriği bakımından farklılık göstermektedir. Bazı uygulamalar sadece görsel değerlendirme, cinsel yönelim gibi sorularla direkt bir eşleşme sağlamayı amaçlamaktadır, bazıları da bireyin kendisini tanıtabilmesi için çok sayıda soru sorarak kaydı sağlamakta, kişinin benzer yaşam tarzı, ortak ilgi alanı olan bireylerle eşleşmelerini sağlamaya çalışmaktadır. Ancak bu detaylı sorularla da tam bir başarı sağlanamamaktadır. Mobil flört uygulamalarının içeriği dolayısıyla, ayrıntılı sorulara yanıt veren bireylerin; eşleşme olduğunda ilişkilerinin doyum düzeyinin artacağı beklenmektedir ancak mobil flört uygulaması aracılığıyla başlamış ilişkiler hem çevrimiçi flört sitelerinden hem de yüz yüze tanışma sağlamış bireylerin ilişki doyumlarından düşük çıkmıştır (Atkins, 2018). Araştırmamız, kadınlar ve erkeklerin cinsiyetlerine göre, yaşadıkları ilişki doyum düzeyleri arasında anlamlı bir fark var mıdır alt problemini sormuştur; İstatistiksel olarak 0.05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılığın olmadığı sonucu çıkmıştır. Kadın ve erkekler, birbirlerine yakın düzeyde ilişki doyumunu yaşamaktadırlar ($t_{643} = 0,782; p > 0.05$). Araştırma ayrıca; Mobil flört uygulaması kullanan bireylerin mevcut beraberliklerinin sürelerine göre “ilişki doyumunu” arasında anlamlı bir fark var mıdır sorusunu sormuştur.

Farkın hangi ilişki süresi lehine olduğunu belirlemek amacı ile Post Hoc işlemi gerçekleştirilmiştir. Elde edilen sonuç; ilişki süresi “0-5 Ay” arasında olan katılımcıların ilişki doyumu düzeylerinin ($\bar{X} = 41,29$), ilişki süreleri “6-11 Ay” ($\bar{X} = 30,02$), ve “1 Yıl ve Üzeri” ($\bar{X} = 34,55$) olan katılımcılara göre daha yüksek düzeyde bir doyumu yaşadıkları belirlenmiştir. Diğer taraftan, ilişki süresi “1 Yıl ve Üzeri” ($\bar{X} = 34,55$) olan katılımcıların doyumu düzeylerinin, ilişki süreleri “6-11 Ay” ($\bar{X} = 30,02$) olan katılımcılara göre daha yüksek düzeyde doyumu yaşadıkları belirlenmiştir. Bu sonuçlar da araştırmamızı destekler niteliktedir. Bireylerin ilişki doyumları, ilişki henüz başlardayken daha yüksek çıkmakta, ancak zaman ilerledikçe ilişki doyumunu azalmaktadır. İlişkiye yapılan yatırım miktarı arttıkça da ilişki doyumunu yükselmektedir. İlişkileri 1 yıl ve üzeri olan bireylerin ilişki doyumları, 6- 11 ay arasında birlikte olan bireylerden daha yüksek çıkmıştır.

Araştırmanın üçüncü hipotezi; İlişki doyumunun, psikolojik iyi oluş haliyle pozitif yönde bir ilişkisi vardır” şeklindedir. “Psikolojik iyi oluş hali” ile “İlişki Doyumu” ($r = 0.426$; $p < 0.05$) düzeyleri arasında istatistiksel olarak 0.05 anlamlılık düzeyinde pozitif, doğru orantılı ve anlamlı bir ilişkinin olduğu belirlenmiştir. Yani bireylerin romantik ilişkisinin ilişki doyumu düzeyi arttıkça, psikolojik iyi oluş düzeylerinde de anlamlı bir artışın olduğu söylenebilir. Bu sonuçlar da araştırmanın hipotezini ve literatür çalışmasını desteklemektedir. Bireyin, romantik ilişkisinin niteliği ölçüsünde ilişki doyumunu yükselmektedir. İlişki doyumunu; ilişkide yaşanan arkadaşlık, destek ve sevgiyle ilgilidir. Bunlar ne kadar yüksekse, ilişki doyumunu da aynı ölçüde yüksek olacaktır (Collins, Welsh, & Furman, 2009). Yirmi ve otuz yaşlar arasındaki genç yetişkinlerin psikolojik iyi oluşları ve ilişki doyumları üzerine yapılan çalışmada da benzer sonuçlar elde edilmiştir. Genç yetişkinlerin, ilişki doyumlarının yüksek olduğu ilişkiler yaşadıklarında psikolojik iyi oluşlarında artış gözlemlenmiştir (Gómez-López v.d.,2019). Bu araştırma 18- 45 yaş arası bireylerle gerçekleştirilmiştir ve yaş aralığı yükseldiğinde de aynı sonuçlar elde edilmiştir. Bireyler, ilişki doyumlarının yüksek olduğu romantik ilişkideyken, psikolojik iyi oluşlarının yanı sıra, fiziksel sağlık koşullarında da iyileşmeler görülmüştür. Huson ve v.d. (2020) tarafından yapılan araştırma da hipotezimizi destekler niteliktedir. Yüksek veya daha düşük ilişki doyumuna sahip olan romantik ilişki yaşayan çiftleri ve evlileri,

bekarlarla karşılaştırdıkları çalışmalarında da ilişki doyumu yüksek olan bireylerin psikolojik iyi oluşlarının, ilişki doyumları daha düşük olan kişilerin psikolojik iyi oluş hallerine göre yüksek bulunmuştur. Hipotezimizi destekleyen bir çalışma da Dush ve Amato (2005) tarafından yapılmış ve o çalışmada da aynı sonuçlar elde edilmiştir. Olumlu duygular hissetmek, sevilen kişi tarafından ilgi görmek; psikolojik iyi oluşla doğrudan ilgilidir. Onlar da evli bireylerle yaptıkları çalışmalarında, tatmin edici ve muylu evliliklere sahip bireylerin psikolojik iyi oluşlarının da yüksek olduğu sonucuna varmışlardır. Ayrıca mutsuz evlilik sürdüren bireylerin de daha düşük ilişki doyumuyla birlikte psikolojik iyi oluşlarının da düşük değerler aldıkları ortaya çıkmıştır. Tüm bu sonuçlar ışığında; ilişki doyumunun psikolojik iyi oluş haliyle pozitif yönde bir ilişkisi olduğu görülmektedir.

Araştırmanın dördüncü hipotezi; “ilişkiye bağlılığın, psikolojik iyi oluş ile pozitif yönde bir ilişkisi vardır” biçimindedir. Hipotezi test etmek için Pearson Korelasyon hesaplama tekniği kullanılmış ve sonrasında araştırmaya katılan bireylerin “ilişkiye bağlılık” düzeyleri ile “psikolojik iyi oluş” düzeyleri arasında istatistiksel olarak 0.05 manidarlık düzeyinde pozitif, doğru orantılı ve anlamlı bir ilişkinin olduğu belirlenmiştir ($r = 0.466$; $p < 0.05$). Yani bireylerin ilişkiye bağlılık düzeyleri arttıkça, psikolojik iyi oluşlarında da anlamlı bir artış gerçekleşmektedir. Literatürde araştırmanın hipotezini destekleyen çok sayıda çalışma mevcuttur. Araştırma farklı sonuçlar vermemiş, sonucu literatürle uyumlu çıkmıştır. İlişki doyumu, bireyin romantik ilişkinin memnun edici olarak deneyimleme derecesidir. İlişkiye bağlılık (bağlanım) ölçüsü ise; bireyin ihtiyaçlarının, romantik partneri tarafından karşılanıp karşılanmadığı ile ilgilidir. Bireyin romantik ilişkisinden aldığı doyum, onun ilişkide mutlu olup olmamasına; ilişkiye bağlılığı ise ilişkiyi sürdürüp sürdürmeme kararıyla ilgilidir (Büyüksahin, 2016). Romantik ilişki içerisindeyken, bireylerin birbirlerine bağlılıkları, ilişkilerine yaptıkları yatırımın büyüklüğüne ve diğer alternatiflerin değeri azalırken, kendi ilişkisinin değerinin yükselmesiyle bağlantılıdır.

Araştırma, Mobil flört uygulaması kullanan bireylerin mevcut beraberliklerinin sürelerine göre “psikolojik iyi oluş” düzeyleri arasında anlamlı bir fark var mıdır? Sorusunu da sormuştur. Araştırma sorusuna cevap vermek için tek yönlü varyans analizi hesaplama tekniği kullanılmıştır. Elde edilen sonuçlara

göre araştırmada yer alan katılımcıların var olan ilişkilerinin sürelerine göre “Psikolojik İyi Oluş” düzeyleri arasında istatistiksel olarak 0.05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farkın olduğu belirlenmiştir ($F = 14,732$; $p < 0.05$). Bu farkın hangi ilişki süresi lehine olduğunu belirlemek amacı ile Scheffi'nin önermiş olduğu Post Hoc işlemi sonucuna göre, ilişki süresi “0-5 Ay” arasında olan katılımcıların psikolojik iyi oluş düzeylerinin ($\bar{X} = 45,60$), ilişki süreleri “6-11 Ay” ($\bar{X} = 38,13$), ve “1 Yıl ve Üzeri” ($\bar{X} = 40,55$) olan katılımcılara göre daha yüksek düzeyde psikolojik iyi oluş yaşadıkları belirlenmiştir. Bu da ilişkisi diğerlerine göre yeni başlamış olan bireylerin, ilişkiye yeni başlarken daha umutlu olduklarının bir göstergesidir. Bireylerin psikolojik iyi oluşlarını etkileyen en önemli faktörlerden biri de romantik ilişkilerinden aldığı doyumdur. Mobil flört uygulamasıyla veya mobil flört uygulaması haricinde; bireylerin yeni insanlarla tanışması, onlarla etkileşimi, yakın ilişkiler geliştirmesi, sıcaklık ve yakınlık kurması; olumlu ödülleri almaya yönelik bir eylemdir. Romantik ilişkilerde, zaman ilerledikçe ilişki doyumunun azalabileceği düşünölmektedir ancak bu her ilişkiye ve kişiye göre farklılık göstermektedir. Bireyler ilişkilerinin süresi artıkça birbirlerine yeni anlamlar yüklemektedirler. Romantik anlamlar dışında yoldaşlık etmek, yakın arkadaşlık, aile gibi anlamlar ilişkiyi tarif etmek için kullanılmaktadır.

Genel olarak elde edilen sonuçlar, literatürle de uyumludur. Literatüre bakıldığında hem bireysel hem de toplumsal psikolojik iyi oluş için; yakın ilişkilerin önemi vurgulanmaktadır. Psikolojik iyi oluşa en büyük katkı sağlayan, bireylerin içinde buldukları romantik ilişkisinin kalitesidir. Tatmin edici romantik ilişkilere sahip olan bireylerin bağışıklık sisteminin daha güçlü olduğu, yaşam beklentilerinin ve psikolojik iyi oluşlarının daha yüksek olduğu sonucu yapılan araştırmalarla desteklenmiştir (Kiecolt-Glaser ve Newton, 2001).

Türkiye’de mobil flört uygulamaları ve romantik ilişkiler üzerine yapılmış çalışmalar sınırlıdır. Ancak bu uygulamalar flört deneyimine bir çok yenilik getirmiş ve romantik ilişkiler üzerinde de etkide bulunmuştur. Araştırma bu yüzden önem taşımaktadır. Mobil flört uygulamalarının yakın ilişkilerde bağlılık, ilişki doyumunu ve psikolojik iyi oluş ile ilişkisini açıklayan bu çalışmada elde edilen bulguların, literatüre yeni veriler kattığı düşünölmektedir.

B. Öneriler

Araştırma, mobil flört uygulamalarının, romantik ilişkilerde bağlılık, ilişki doyumu ve psikolojik iyi oluş ile ilişkisini incelemeyi amaçlamıştır. Bu konu ile ilgili gelecekte yapılacak araştırmalar için, yeni ilişki biçimlerinin bağlılık seviyeleri incelenebilir.

2000 yılından itibaren, genç yetişkinlerin flört ve eşleşme davranışlarında büyük bir değişim fark edilmiştir. ‘Takılmak’ (hooking up), tekrar tekrar gündelik cinsel ilişki kurma veya herhangi bir bağlılık olmaksızın birlikte vakit geçime anlamına gelmektedir. Tek eşli ve içinde bağlılık bulan ilişkilerden ziyade, genç yetişkinler birbiriyle kısa cinsel birliktelikler veya beraber herhangi bir bağlılık sözü verilmeden vakit geçirmeye başlamışlardır (Timmermans ve Courtois, 2018). Bu ve benzeri yeni ilişki biçimlerinin içeriği için gelecekte araştırmaların yapılması tavsiye edilmektedir. Bu ilişki biçimlerini araştırmak önem taşımaktadır, çünkü literatürün ışığında, mobil flört uygulamalarının gelecekte daha büyük bir yere sahip olacağı ve romantik flört deneyimini daha çok etkileyeceği ön görülmektedir.

Araştırma, kesitsel bir çalışma tasarımına sahiptir. Boylamsal bir araştırma tasarımı kullanılarak bağlılığın, ilişki doyumunun ve psikolojik iyi oluşun zaman içerisindeki değişimi test edilebilir.

VI. KAYNAKÇA

KİTAPLAR

- BÜYÜKÖZTÜRK, Ş. (2002). **Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı**. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- HENDRICK, S.S. (2016). **Yakın ilişkiler psikolojisi**. Dönmez, A., A. Büyükşahin Sunal., Çoklar, I., Güler, M., Taluy, N. (Ed.)
- KARAGÖZ, Y. (2021). **SPSS AMOS META Uygulamalı Nitel-Nicel-Karma Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve Yayın Etiği**. Nobel Yayıncılık, Ankara.
- KARASAR, (2011). **Bilimsel araştırma yöntemleri**. Nobel Yayıncılık, Ankara
- KELLEY, H. H. (1983). **Love and commitment**. H.H. Kelley, E. Berscheid, A. Christensen, J. H. Harvey, T. L. Huston, G. Levinger, E. McClintock, L. A. Peplau and D. R. Peterson (Editör.), *Close Relationships*, (s:265-314). New York: W.H. Freeman.
- KERNBERG, O. (2017). **Aşk ilişkileri**. (A. Yılmaz, Çev.). İstanbul: Ayrıntı.
- PHILLIPS, A. (2018). **Flört üzerine**. (Ö. Arıkan, Çev.). İstanbul: Ayrıntı.
- RICHO, D. (2019). **Geçmiş şimdi olduğunda**. (N. Önoğlu, Çev.). İstanbul: Kuraldışı.
- SCHUMACKER, R. E. & LOMAX, R. G: (2004). **A Beginner's guide to Structural Equation Modeling**. 2nd Ed. Lawrence ErlbaumAssociates, Mahwah, NJ.
- THIBAUT, J. W. ve KELLEY, H. H. (1959). **Social psychology of groups**. New York: Wiley.

MAKALELER

- ADAMS, J.M., & JONES, W.H. (1997). The conceptualization of marital commitment: An integrative analysis. **Journal of Personality and Social Psychology**, 72, 1177-1196.
- ALEXOPOULOS, C., TIMMERMANS, E., MCNALLIE, J., (2020). "Swiping more, committing less: Unraveling the links among dating app use, dating app success, and intention to commit infidelity", **Computers in Human Behavior**, 102, s. 172- 180.
- ATAK, H., TAŞTAN, N. (2012). Romantik ilişkiler ve aşk. **Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar-Current Approaches in Psychiatry**, 4(4), s: 520- 546
- AYDOĞAN, B. (2020). "Konum temelli çevrimiçi tanışma uygulamalarını kadınların flört deneyimleri açısından düşünmek: Tinder ve Happn", **Moment Dergi**, 7(2), s: 287- 313.
- CARPENTER, C. J., MCEWAN, B. (2016). "The players of micro-dating: Individual and gender differences in goal orientations toward micro-dating apps", **First Monday**, 21(5).
<https://doi.org/10.5210/fm.v21i5.6187>
- COLLINS, A. W., WELSH, D. P., & FURMAN, W. (2009). Adolescent romantic relationships. **Annual Review of Psychology**, 60, 631-652.
doi:60.110707.163459
- CODUTO, K. D., LEE-WON, R. J., & BAEK, Y. M. (2019). Swiping for trouble: Problematic dating application use among psychosocially distraught individuals and the paths to negative outcomes. **Journal of Social and Personal Relationships**, 37(1), 212-232.
doi:10.1177/0265407519861153
- D'ANGELO, D. J., TOME, C. (2017). There are plenty of fish in the sea: the effects of choice overload and reversibility on online daters' satisfaction with selected partners. **Media Psychology**, 20.S. 1- 27.
- DEMİR, M. (2007). Sweetheart, you really make me happy: Romantic relationship quality and personality as predictors of happiness among

emerging adults. **Journal of Happiness Studies**, 9(2), 257-277.
doi:10.1007/s10902-007-9051-8

DEMİRTAŞ ZORBAZ, S., GENÇTANIRIM, D., KURT, A. (2015). “An overview of young adults’ opinions into cyber relation: Turkey sample”, **Procedia - Social and Behavioral Sciences**, 186, s. 91- 94.
DOI: 10.1016/j.sbspro.2015.04.

DIENER, E., & SELIGMAN, M. E. P. (2002). Very Happy People. **Psychological Science**, 13(1), 81–84. <https://doi.org/10.1111/1467-9280.00415>

DIENER, E., WIRTZ, D., TOY, W., KIM-PRIETO, C., CHOI, D., OISHI, S., & BISWAS- DIENER, R. (2010). New well-being measures: Short scales to assess flourishing and positive and negative feelings. **Social Indicators Research**, 97, 143-156. doi.org/10.1007/s11205-009-9493-y

DUSH, C. M. K., & AMATO, P. R. (2005). Consequences of Relationship Status and Quality for Subjective Well-being. **Journal of Social and Personal Relationships**, 22(5), 607-627.
<https://doi.org/10.1177/0265407505056438>

ELLISON, N., HEINO, R., GIBBS, J. (2006). “Managing impressions online: self-presentation processes in the online dating environment”, **Journal of Computer- Mediated Communication**, 11(2). S: 415- 441

FİNKEŞ, E. J., EASTWICK, P. W., KARNEY, B. R., REIS, H. T., SPRECHER, S. (2012). “Online dating: a critical analysis from the perspective of Psychological Science”, **Psychol Sci Public Interest**, 13(1), s: 3- 66.
[doi: 10.1177/1529100612436522](https://doi.org/10.1177/1529100612436522)

FLETCHER, G. J. O., SIMPSON, J. A., & THOMAS, G. (2000). The Measurement of Perceived Relationship Quality Components: A Confirmatory Factor Analytic Approach. **Personality and Social Psychology Bulletin**, 26(3), 340–354.
<https://doi.org/10.1177/0146167200265007>

- GIBBS, L. N.; ELLISON, N. B.; LAI, C.H. (2011). "First comes love, then comes Google: an investigation of uncertainty reduction strategies and self-disclosure in online dating", **Communication Research**, 38 (1), s: 70-100.
- GÓMEZ-LÓPEZ, M., VIEJO, C., & ORTEGA-RUIZ, R. (2019). Well-Being and Romantic Relationships: A Systematic Review in Adolescence and Emerging Adulthood. **International Journal of Environmental Research and Public Health**, 16(13), 2415. MDPI AG. Retrieved from <http://dx.doi.org/10.3390/ijerph16132415>
- GUADAGNO, R. E., OKDIE, B. M., KRUSE, S. A. (2012). "Dating deception: Gender, online dating, and exaggerated self-presentation", **Computers in Human Behavior**, 28(2), s. 642- 647.
- HENDRICK, S.S., & Hendrick C., Gender Differences and Similarities in sex and love. **Personal Relationships**. 2, 55- 65.
- HENDRICK, S. S. (1988). A Generic Measure of Relationship Satisfaction. **Journal of Marriage and Family**, 93-98.
- HER, Y., & TIMMERMANS, E. (2020). Tinder blue, Mental FLU? Exploring the associations Between TINDER use and well-being. **Information, Communication & Society**, 1-17. doi:10.1080/1369118x.2020.1764606
- HOBBS, M., OWEN, S., & GERBER, L. (2017). Liquid love? Dating apps, sex, relationships and the digital transformation of intimacy. **Journal of Sociology**, 53(2), 271–284. <https://doi.org/10.1177/1440783316662718>
- IYENGAR, S. S., LEPPER, M. R. (2001). "When choice is demotivating: can one desire too much of a good thing?", **Journal of Personality and Social Psychology**, 79(6). S: 995- 1006
- KAÇAR, M., PARLAR, H. (2019). Uzun süreli flörtün bireylerin evlilik algısı üzerine etkisinin incelenmesi. **İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, 18(35), s. 715- 730.

- LICOPPE, C., RIVIERE, C. A., & MOREL, J. (2016). Grindr Casual Hook-ups as Interactional Achievements. **New Media & Society**, 18(11), 2540-2558. <https://doi.org/10.1177/1461444815589702>
- MERKLE, E. R., Richardson, R. A. (2000). Digital dating and virtual relating: conceptualizing Computer mediated romantic relationships. **Family Relations**, 49, s. 187- 192.
- MYERS, D. G. (2000). The funds, friends and faith of happy people. **American psychologist**, 55, 56, 67).
- NARİN, B. (2018). Mobil flört uygulaması Wapa hakkında bir netnografi çalışması. **Moment Dergi**, 5(2), s. 343- 367.
- NERIA, Y., GUTTMANN- STEINMETZ, S., KOENEN, K., LEVINOVSKY, L., ZAKIN, G., DEKEL, R., (2001). Do attachment and hardiness relate to each other and to mental health in real life stress? **Journal of social and personal relationships**, 18, 844- 858.
- NEWETT, L., CHURCHILL, B., & ROBARDS, B. (2018). Forming connections in the digital era: Tinder, a new tool in young Australian intimate life. **Journal of Sociology**, 54(3), 346–361. <https://doi.org/10.1177/1440783317728584>
- KEYES, C. L. M., SHMOTKIN, D., & RYFF, C. D. (2002) Optimizing well-being: The empirical encounter of two traditions. **Journal of Personality and Social Psychology**, 82, 1007–1022.
- KIECOLT- GLASER, J. K., and NEWTON, T. L. (2001). Marriage and health: his and hers. **Psychol. Bull.** 127, 472–503.
- LENTON, A. P., STEWARD, A. (2008). “Changing her ways: the number of options and mate- standart strenght impact mate choice strategy and satisfaction” **Judgment and Decision Making**, 3(7). S: 501- 511.
- LAMERS, S. M., WESTERHOF, G. J., BOHLMMEIJER, E. T., ten KLOSSTER, P. M. & KEYES, C. L. (2010). Evaluating the psychometric properties of the mental health Continuum-Short Form (MHC-SF). **Journal of Clinical Psychology**, 67(1), 99–110. doi:10.1002/jclp.20741

- LOVE, A.B., HOLDER, M.D., (2015). Can Romantic Relationship Quality Mediate the Relation Between Psychopathy and Subjective Well-Being?. **Happiness Stud** 17, 2407–2429 (2016). <https://doi.org/10.1007/s10902-015-9700-2>
- ÖZEN, Y (2010). “Kişisel Sorumluluğu Bağlamında Öznel ve Psikolojik İyi Oluş (Sosyal Psikolojik Bir Değerlendirme)”. Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Elektronik Dergisi 2 (4):46-58.
- PRONK, T.M., JAAP, J., DENISSEN, A. (2020). “A rejection mind-set: choice overload in online dating”, **Social Psychological and Personality Science**, 11(3). S. 388- 396.
- REIS, H. T., DOWNEY, G. (1999). Social cognition in relationships: building essential bridges between two literatures. **Social Cognition**. 17, 97–117. doi: 10.1521/soco.1999.17.2.97
- ROOTHMAN, B., KIRSTEN, D. K., & WISSING, M. P. (2003). Gender differences in aspects of psychological well-being. **South African Journal of Psychology**, 33, 212–218.
- RUSBULT, C. E. (1980). Commitment and Satisfaction in Romantic Associations: A Test of the Investment Model. **Journal of Experimental Social Psychology**, 16(2), 172-186. [https://doi.org/10.1016/0022-1031\(80\)90007-4](https://doi.org/10.1016/0022-1031(80)90007-4)
- RUSBULT, C. E., Martz, J. M., & Agnew, C. R. (1998). The Investment Model Scale: Measuring commitment level, satisfaction level, quality of alternatives, and investment size. **Personal Relationships**, 5, 357-391.
- RUSBULT, C. E. ve Buunk, B. P. (1993). Commitment processes in close relationships: An Interdependence analysis. **Journal of Social and Personal Relationships**, 10 (2), 175-204.
- RYFF, C. (1989). Happiness Is Everything, or Is It? Explorations on the Meaning of Psychological Well-Being. **Journal of Personality and Social Psychology**, 57(6): 1069-1081.

- PELEG, O. (2008). The relation between differentiation of self and marital satisfaction: What can be learned from married people over the course of life?. **The American Journal of Family Therapy**, 36(5), pp. 3
- POTARCA, G. (2020). The demography of swiping right. An overview of couples who met through dating apps in Switzerland. **PLoS ONE** 15(12): e0243733. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0243733>.
- SAEZ, G., RIEMER, A.R., BROCK, R.L. et al. Objectification in Heterosexual Romantic Relationships: Examining Relationship Satisfaction of Female Objectification Recipients and Male Objectifying Perpetrators. **Sex Roles** 81, 370–384 (2019). <https://doi.org/10.1007/s11199-018-0990-9>
- SOONS, J. P. M., LIEFBROER, A. C., & KALMIJN, M. (2009). The long-term consequences of relationship formation for subjective well-being. **Journal of Marriage and Family**, 71(5), 1254–1270. <https://doi.org/10.1111/j.1741-3737.2009.00667.x>
- STOICESCU, M. (2019). The globalized online dating culture: Reframing the dating process through online dating. **Journal of Comparative Research in Anthropology and Sociology**, 10(1), 21–32.
- STRUBELI, J., PETRIE, T.A. (2017). Love me Tinder: Body image and psychosocial functioning among men and women. **Body Image**, 21. s. 34- 38.
- SUMTER, R. S., VANDENBOSCH, L., LIGHTENBERG, L. (2017). Love me Tinder: Untangling emerging adults' motivations for using the dating application Tinder. **Telematics and Informatics**, 34(1). s. 67- 78.
- TAPAN, A. (2019). "Postmodern romantik ilişkiler ve reklam: Tinder örneği", **Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi**, (31), s. 32- 59.
- TERZİ İLHAN S. Ve IŞIK, Ş. (2017). Evli Bireylerin İlişki Bağlanımları: Yatırım Modeli Temelli Nitel Bir Çalışma. **Türk Eğitim Bilimleri Dergisi**, 2017, Cilt 15, Sayı 2, 184-199
- TIMMERMANS, E., & COURTOIS, C. (2018). From Swiping to Casual Sex and/or Committed Relationships: Exploring the Experiences of Tinder

Users. **The Information Society**, 34(2), 59-70.
<https://doi.org/10.1080/01972243.2017.1414093>

TÖRET BÜYÜKOKUTAN, A. (2017). “Geleneksel çöpçatanlık kurumunun günümüz sosyal medyasında evrimi üzerine bir değerlendirme”, **Folklor/ Edebiyat**, 23(91), s. 237- 250.

WIESELQUIST, J., RUSBULT, C.E., FOSTER, C.A., &AGNEW, C.R. (1999). Commitment, pro-relationship behavior, trust in close relationships. **Journal of Personality and Social Psychology**, 77 (5), 942 966.

WU, P.L., CHIOU, WB. (2009). “More options lead to more searching and worse choices in finding partners for romantic relationships online: an experimental study” **Cyberpsychology & behavior: the impact of the Internet, multimedia and virtual reality on behavior and society**, 12(3). s. 315- 8.

ROGERS, C. R. (1959). A Theory of Therapy, Personality, and Interpersonal Relationships: As Developed in the Client-Centered Framework. In S. Koch (Ed.), *Psychology: A Study of a Science. Formulations of the Person and the Social Context* (Vol. 3, pp. 184-256). New York: McGraw Hill

ZENTNER, M. R. (2005). Ideal Mate Personality Concepts and Compatibility in Close Relationships: A Longitudinal Analysis. **Journal of Personality and Social Psychology**, 89(2), 242–256.
<https://doi.org/10.1037/0022-3514.89.2.242>

ELEKTRONİK KAYNAKLAR

ANDERSON, M., VOGELS, E. A., & TURNER, E. (2020). The virtues and downsides of online dating. **Pew Research Center**, 1-51.
www.pewresearch.org/internet/2020/02/06/the-virtues-and-downsides-of-onlinedating/ kaynağından alınmıştır.

SHAW, D. (2020, May 21). Coronavirus: Tinder Boss Says 'Dramatic' Changes to Dating. **BBC News**. <https://www.bbc.com/news/business-52743454>
[adresinden elde edildi. 1.12.2022](https://www.bbc.com/news/business-52743454)

- SMITH, A., M. ANDERSON (2016) ‘5 Facts about Online Dating’, Pew Research, (Erişim tarihi: 10 Aralık): <http://www.pewresearch.org/fact-tank/2016/02/29/5-factsabout-online-dating/>
- SPIRA, J. (2014). “Are women really suffering from ‘Tinderella syndrome’?” Huffington Post, http://www.huffingtonpost.com/julie-spira/are-women-really-sufferin_b_5672354.html Erişim tarihi: 25 Ocak 2022.
- STAMPLER, L. (2014) ‘Inside Tinder: Meet the Guys Who Turned Dating in an Addiction’, Time Magazine 6 February, (erişim tarihi: 10 Aralık 2022). URL <https://time.com/4837/tinder-meet-the-guys-who-turned-dating-into-an-addiction/>

TEZLER

- BÜYÜKŞAHİN, A. (2006). Yakın ilişkilerde bağlanım: yatırım modelinin bağlanma stilleri ve bazı ilişkisel değişkenler yönünden incelenmesi (yayınlanmamış doktora tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- CANEL, N. A. (2007). Ailede problem çözme, evlilik doyumu ve örnek bir grup çalışmasının sınanması (yayınlanmamış doktora tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- GERLACH, K. C. (2021). Romantic Relationships and Well-being in an Era of Online Dating: How Commitment and Satisfaction in Relationships are Associated with Well-being, University of Twente, Hollanda.
- HANVEY, J. E. (2010). “The lived experience of online dating”, Faculty of Saybrook University, Kaliforniya
- KIRCHHOFF, A. (2021) [LGBTQ+ dating: online dating and its effect on well-being and relationship satisfaction in young adults.](#) University of Twente, 1999.
- KORKMAZ, H. (2019). Üniversite öğrencilerinin sahip olduğu değerler, psikolojik iyi oluşları ve Instagram bağımlılıkları arasındaki yordayıcı ilişkiler. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Sabahattin

Zaim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri
Anabilim Dalı, İstanbul.

YILDIZ, N. (2020). Yetişkinliğe geçişte ilişki istikrarı ve doyumu
(yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Kırıkkale Üniversitesi Sosyal
Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Kırıkkale

DiĞER KAYNAKLAR

FİŞEK, N. (1982). Modern yönetim semineri.
https://www.ttb.org.tr/n_fisek/kitap_1/33.html#_ftn1 adresinden elde
edildi. 1.12.2022

EKLER

Ek.1 : Demografik Bilgi Formu

Ek.2 : Etik Kurul Kararı

Ek.3 : Bilgilendirilmiş Gönüllü Olur Formu

Ek.1 Demografik Bilgi Formu

1. Cinsiyetiniz: Kadın () Erkek () Diğer ()

2. Yaşınız: -----

3. Eğitim Düzeyiniz: a) İlköğretim () b) Lise
()

c) Üniversite () d) Yüksek Lisans ve üzeri ()

4. Kiminle Yaşıyorsunuz?

a) Ailemle birlikte yaşıyorum () b) Akrabalarım
yaşıyorum ()

c) Ev arkadaşım/arkadaşlarımla yaşıyorum. () d) Tek başıma yaşıyorum.
()

e) Sevgilimle yaşıyorum. () f) Eşimle birlikte
yaşıyorum

5. Daha önce “Tinder, Bumble, OKcupid, Happn vb.” herhangi bir “Mobil Flört Uygulaması” kullandınız mı?

a) Hayır, Kullanmadım () b) Evet, Kullandım ()

6. Daha önce herhangi bir Mobil Flört Uygulaması kullandı iseniz kullanma sebebiniz nedir?

a) Sadece arkadaşlık kurmak () b) Uzun süreli romantik ilişki ()

c) Kısa süreli romantik ilişki () d) Tek gecelik cinsel ilişkiler ()

Diğer ()

7. Şu an devam eden bir ilişkiniz var mı?

a) evet b) hayır

8. Şu anda devam eden ilişkiniz varsa partnerinizle nasıl tanıştınız? (Devam eden bir ilişkiniz yoksa lütfen soruyu son ilişkinize göre yanıtlayınız)

a) Mobil flört uygulaması ile ()

b) Diğer yöntemler ile ()

Ek.2 : Etik Kurul Kararı

Evrak Tarih ve Sayısı: 04.01.2023-73491

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü

Sayı : E-88083623-020-73491
Konu : Etik Onayı Hk.

04.01.2023

Sayın Burcu YAYLA

Tez çalışmanızda kullanmak üzere yazınızı talep ettiğimiz anketiniz İstanbul Aydın Üniversitesi Etik Komisyonunun 29.12.2022 tarihli ve 2022/21 sayılı kararıyla uygun bulunmuştur.
Bilgilerinize rica ederim.

Dr.Öğr.Üyesi Alper FIDAN
Müdür Yardımcısı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile onaylanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : B594AE1F73 Fie Kodu : 55342 Belge Takip Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/istanbul-aydin-universitesi-ebys/>
Adres : Beşyol Mah. İbnü'l Cad. No:38 Sefiköy , 34295 Kilyakent/İstanbul
Telefon : 444 1 428 Bilgi için : Hakan DİNCER
Web : <http://www.aydin.edu.tr/> Uzman Yardımcısı

Ek 3. Bilgilendirilmiş Gönüllü Olur Formu

Bu ölçme araçları, İstanbul Aydın Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Fakültesi, Psikoloji Programı kapsamında Yüksek Lisans Tez çalışmasının saha araştırması için hazırlanmıştır. Bilimsel amaçlarla yürütülen bu araştırmanın siyasî ve idarî bir kapsamı bulunmamaktadır. Verilen önermeleri tek seçenek olacak biçimde ve ilgili kısma "X" işareti koyarak cevaplandırmanız gerekmektedir. Değerli katkılarınız için çok teşekkür ederiz.

ÖZGEÇMİŞ

Ad-Soyad : Burcu Yayla

Öğrenim Durumu

Yüksek Lisans: İstanbul Aydın Üniversitesi

Lisans: : Hacettepe Üniversitesi